Judikatūras krājums

VISPĀRĒJĀS TIESAS SPRIEDUMS (trešā palāta)

2012. gada 5. jūnijā*

Konkurence — Aizliegtas vienošanās — Metakrilātu tirgus — Lēmums, ar kuru konstatēts EKL 81. panta un EEZ līguma 53. panta pārkāpums — Dalība kādā pārkāpuma daļā — Tiesības uz aizstāvību — Naudas sodi — Pienākums norādīt pamatojumu — Pārkāpuma smagums — Preventīva iedarbība — Vienlīdzīga attieksme — Samērīgums — Labas pārvaldības princips — Sadarbība administratīvajā procesā — Procesa ilgums — Saprātīgs termiņš

Lieta T-214/06

Imperial Chemical Industries Ltd , agrāk – *Imperial Chemical Industries plc*, Londona (Apvienotā Karaliste), ko sākotnēji pārstāvēja *D. Anderson*, *QC*, *H. Rosenblatt*, *B. Lebrun*, advokāti, *W. Turner*, *S. Berwick* un *T. Soames*, *solicitors*, vēlāk *R. Wesseling* un *C. Swaak* un – visbeidzot – *R. Wesseling*, *C. Swaak* un *F. Ten Have*, advokāti,

prasītāja,

pret

Eiropas Komisiju, ko sākotnēji pārstāvēja *V. Bottka*, *I. Chatzigiannis* un *F. Amato*, vēlāk *V. Bottka*, *I. Chatzigiannis* un *F. Arbault* un – visbeidzot – *V. Bottka* un *J. Bourke*, pārstāvji,

atbildētāja,

par prasību atcelt Komisijas 2006. gada 31. maija Lēmuma C (2006) 2098, galīgā redakcija, par procedūru saskaņā ar EKL 81. pantu un EEZ līguma 53. pantu (Lieta Nr. COMP/F/38.645 – Metakrilāti) 2. panta c) punktu vai, pakārtoti, samazināt saskaņā ar minēto punktu uzlikto naudas sodu.

VISPĀRĒJĀ TIESA (trešā palāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs O. Cūcs [*O. Czúcz*], tiesneši I. Labucka (referente) un D. Gracijs [*D. Gratsias*],

sekretārs N. Rozners [*N. Rosner*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2011. gada 8. novembra tiesas sēdi,

pasludina šo spriedumu.

* Tiesvedības valoda – angļu.

Spriedums

Tiesvedības priekšvēsture

1 Ar Komisijas 2006. gada 31. maija Lēmumu C (2006) 2098, galīgā redakcija, par procedūru saskaņā ar EKL 81. pantu un EEZ līguma 53. pantu (Lieta COMP/F/38.645 – Metakrilāti) (turpmāk tekstā – "apstrīdētais lēmums") Eiropas Kopienu Komisija tostarp konstatēja, ka noteikts skaits uzņēmumu ir pārkāpuši EKL 81. pantu un Līguma par Eiropas Ekonomikas zonu (EEZ) 53. pantu, vairākos laikposmos no 1997. gada 23. janvāra līdz 2002. gada 12. septembrim piedaloties pret konkurenci vērstu nolīgumu un saskaņotu darbību kopumā metakrilātu nozarē visā EEZ teritorijā (apstrīdētā lēmuma 1. pants).

2 Saskaņā ar apstrīdēto lēmumu runa ir par vienotu un turpinātu pārkāpumu attiecībā uz trīs polimetilmetakrilāta (turpmāk tekstā – "*PMMA*") produktiem – lējumu masām, cietajām loksnēm un sanitārajiem izstrādājumiem. No apstrīdētā lēmuma izriet, ka katrs no šiem trīs *PMMA* produktiem ir gan fiziski, gan ķīmiski atšķirīgs un tos izmanto dažādiem mērķiem, bet, tā kā to ražošanā tiek izmantota viena un tā pati izejviela – metilmetakrilāts (turpmāk tekstā – "*MMA*"), šos produktus var iedalīt vienā homogēnā produktu grupā (apstrīdētā lēmuma preambulas 4.–8. apsvērums).

3 Atbilstoši apstrīdētajam lēmumam attiecīgais pārkāpums izpaudās kā cenu apspriešana, kā arī nolīgumu par cenām noslēgšana, īstenošana un kontrole, paredzot vai nu paaugstināt cenas, vai arī vismaz tās stabilizēt esošajā līmenī, papildu pakalpojumu izmaksu pārnešanas uz iegādātājiem izvērtēšana, apmaiņa ar komerciāli nozīmīgu un konfidenciālu informāciju par tirgiem un/vai uzņēmumiem, kā arī dalība regulārās sanāksmēs un citos kontaktos, kuru mērķis bija atvieglot pārkāpuma izdarīšanu (apstrīdētā lēmuma 1. pants un tā preambulas 1.–3. apsvērums).

4 Apstrīdētais lēmums bija adresēts *Degussa AG*, *Röhm GmbH & Co. KG* un *Para-Chemie GmbH* (turpmāk tekstā kopā sauktas – "*Degussa*"), *Total SA*, *Elf Aquitaine SA*, *Arkema SA* (agrāk – "*Atofina SA*"), *Altuglas International SA* un *Altumax Europe SAS* (turpmāk tekstā kopā sauktas – "*Atofina*"), *Lucite International Ltd* un *Lucite International UK Ltd* (turpmāk tekstā kopā sauktas – "*Lucite*"), *Quinn Barlo Ltd*, *Quinn Plastics NV* un *Quinn Plastics GmbH* (turpmāk tekstā kopā sauktas – "*Barlo*"), kā arī prasītājai – *Imperial Chemical Industries Ltd* (agrāk – *Imperial Chemical Industries plc*).

5 Prasītāja ir *Imperial Chemical Industries* grupas mātessabiedrība un ķimikāliju ražotāja. Apstrīdētajā lēmumā norādīto preču ražošana vai pārdošana kopš 1990. gada grupas ietvaros bija uzticēta *ICI Acrylics*, kas bija atsevišķa saimnieciskā vienība, bet nebija nodibināta kā sabiedrība. Atbilstoši 1999. gada 3. oktobrī noslēgtajam līgumam *ICI Acrylics* darbības un aktīvi tika pārdoti *Ineos Acrylics UK Parent Co 2 Ltd* un *Ineos Acrylics UK Trader Ltd*, kas vēlāk kļuvušas attiecīgi par *Lucite International Holdings Ltd* un *Lucite International UK Ltd*.

6 Izmeklēšana, kas noslēdzās ar apstrīdētā lēmuma pieņemšanu, tika uzsākta pēc tam, kad 2002. gada 20. decembrī *Degussa* iesniedza pieteikumu par atbrīvojumu no naudas soda saskaņā ar Komisijas 2002. gada 19. februāra Paziņojumu par atbrīvojumu no sodanaudas vai sodanaudas samazināšanu karteļa gadījumos [atbrīvojumu no naudas soda vai naudas soda samazināšanu aizliegtu vienošanos gadījumos] (OV C 45, 3. lpp.; turpmāk tekstā – "Paziņojums par sadarbību").

7 2003. gada 25. un 26. martā Komisija veica pārbaudes *Atofina*, *Barlo*, *Degussa* un *Lucite* telpās.

8 *Atofina* un *Lucite* attiecīgi 2003. gada 3. aprīlī un 11. jūlijā iesniedza pieteikumus par atbrīvojumu no naudas soda vai naudas soda samazinājumu saskaņā ar Paziņojumu par sadarbību (apstrīdētā lēmuma preambulas 66. apsvērums).

9 Ar 2003. gada 8. maija vēstuli Komisija atbildēja uz *Lucite* uzdoto jautājumu par to, vai *Lucite* būtu jāsazinās ar prasītāju un jādod tai pieeja saviem darbiniekiem un saviem dokumentiem, lai tai ļautu sagatavoties aizstāvībai.

10 2004. gada 29. jūlijā Komisija vairākiem uzņēmumiem, tostarp prasītājai, nosūtīja informācijas pieprasījumu atbilstoši Padomes 2002. gada 16. decembra Regulas (EK) Nr. 1/2003 par to konkurences noteikumu īstenošanu, kas noteikti [EKL] 81. un 82. pantā (OV 2003, L 1, 1. lpp.), 18. pantam. Tas bija pirmais, veicot izmeklēšanu, prasītājai adresētais pierādījumu savākšanas pasākums.

11 2004. gada 18. oktobrī prasītāja iesniedza pieteikumu par naudas soda samazinājumu saskaņā ar Paziņojumu par sadarbību. 2005. gada 11. augustā Komisija informēja prasītāju, ka tās pieteikums ir noraidīts.

12 2005. gada 17. augustā Komisija pieņēma paziņojumu par iebildumiem saistībā ar vienotu un turpinātu pārkāpumu attiecībā uz *MMA*, lējumu masām no *PMMA*, cietajām loksnēm no *PMMA* un sanitārajiem izstrādājumiem no *PMMA* un nosūtīja to tostarp prasītājai un *Lucite*. Uzskatot, ka *ICI Acrylics* pārdošana *Ineos* (tagad – *Lucite*) notika 1999. gada 1. oktobrī, Komisija noteica, ka 1999. gada 30. septembris ir pārkāpuma, kurā vainojama prasītāja, beigu datums.

13 Prasītājas atbilde uz paziņojumu par iebildumiem ir datēta ar 2005. gada 4. novembri.

14 2005. gada 15. un 16. decembrī notika uzklausīšana.

15 Ar 2006. gada 10. februāra vēstuli, atbildot uz Komisijas pieprasījumu, *Lucite* sniedza paskaidrojumus par *ICI Acrylics* iegādes datumu.

16 Ar 2006. gada 13. februāra vēstuli Komisija pārsūtīja šā sprieduma 15. punktā minēto vēstuli prasītājai, lai tā varētu sniegt savus apsvērumus.

17 Ar 2006. gada 17. februāra vēstuli prasītāja iesniedza savus apsvērumus.

18 2006. gada 31. maijā Komisija pieņēma apstrīdēto lēmumu. Minētajā lēmumā Komisija ir atteikusies no dažiem paziņojumā par iebildumiem ietvertajiem iebildumiem, tostarp no iebildumiem, kas bija izvirzīti pret visām attiecīgajām sabiedrībām saistībā ar to pārkāpuma daļu, kura attiecās uz *MMA* (apstrīdētā lēmuma preambulas 93. apsvērums).

19 Apstrīdētā lēmuma 1. panta i) punktā ir noteikts, ka prasītāja šā sprieduma 2. un 3. punktā aprakstītajā pārkāpumā ir piedalījusies laikposmā no 1997. gada 23. janvāra līdz 1999. gada 1. novembrim.

20 Komisija it īpaši ir norādījusi, ka prasītāja ir juridiska persona, kuras sastāvā faktu rašanās laikā ietilpa saimnieciskā vienība, kas izdarījusi attiecīgo pārkāpumu, proti, *ICI Acrylics*. Līdz ar to Komisija ir konstatējusi, ka EKL 81. panta piemērošanas mērķiem prasītāja ir jāuzskata par uzņēmumu, kas piedalījās attiecīgajā koluzīvajā rīcībā, un ka tādējādi tai ir jāadresē apstrīdētais lēmums (apstrīdētā lēmuma preambulas 288.–290. apsvērums).

21 Saistībā ar uz prasītāju attiecināmā pārkāpuma laikposma beigu datumu Komisija ir norādījusi, ka, ņemot vērā *Lucite* atbildi uz paziņojumu par iebildumiem, tā izmanto 1999. gada 2. novembra datumu, kurā notika īpašumtiesību uz *ICI Acrylics* pāreja, lai sadalītu atbildību starp prasītāju un *Lucite* (apstrīdētā lēmuma preambulas 291. apsvērums). Līdz ar to Komisija ir izmantojusi 1999. gada 1. novembri kā uz prasītāju attiecināmā pārkāpuma beigu datumu, tajā pašā laikā precizējot, ka šis grozījums salīdzinājumā ar paziņojumu par iebildumiem neietekmē naudas soda apmēru (apstrīdētā lēmuma preambulas 292. apsvērums).

22 Ar apstrīdētā lēmuma 2. panta c) punktu prasītājai ir uzlikts naudas sods EUR 91 406 250 apmērā.

23 Saistībā ar naudas soda apmēra noteikšanu Komisija, pirmkārt, izvērtēja pārkāpuma smagumu un vispirms konstatēja, ka, ņemot vērā pārkāpuma raksturu un faktu, ka tas ir skāris visu EEZ teritoriju, tas ir kvalificējams kā sevišķi smags pārkāpums Pamatnostādņu sodanaudas [naudas soda] noteikšanai, piemērojot Regulas Nr. 17 15. panta 2. punktu un [EOTK līguma] 65. panta 5. punktu (OV 1998, C 9, 3. lpp.; turpmāk tekstā – "Pamatnostādnes"), izpratnē (apstrīdētā lēmuma preambulas 319.–331. apsvērums).

24 Turpinājumā Komisija uzskatīja, ka sevišķi smagu pārkāpumu kategorijā uzņēmumiem var piemērot diferencētu pieeju, lai ņemtu vērā pārkāpēju faktisko ekonomisko spēju būtiski kaitēt konkurencei. Šajā ziņā tā konstatēja, ka šajā lietā attiecīgos uzņēmumus "var iedalīt [trīs] kategorijās atkarībā no to īpatsvara apgrozījumā, kas īstenots, pārdodot *PMMA* produktus, attiecībā uz kuriem tie piedalījās kartelī", par pamatu ņemot apgrozījumu no šo produktu pārdošanas 2000. gadā EEZ teritorijā. Komisija, ņemot vērā *Lucite* apgrozījumu no trīs attiecīgo *PMMA* produktu pārdošanas 2000. gadā (EUR 105,98 miljoni), iedalīja prasītāju un *Lucite* otrajā kategorijā un noteica tām uzliekamo naudas sodu sākumsummu EUR 32,5 miljonu apmērā (apstrīdētā lēmuma preambulas 332.–336. apsvērums).

25 Turklāt Komisija norādīja, ka sevišķi smagu pārkāpumu kategorijā potenciāli uzliekamo naudas sodu skala pieļauj naudas sodu noteikšanu arī tādā līmenī, kas nodrošina to pietiekamu preventīvu iedarbību, ņemot vērā katra uzņēmuma lielumu un ekonomisko varu. Ņemot vērā prasītājas kopējo apgrozījumu 2005. gadā (EUR 8,49 miljardi), Komisija prasītājas naudas soda sākumsummai piemēroja reizināšanas koeficientu "1,5", tādējādi palielinot šo summu līdz EUR 48,75 miljoniem.

26 Otrkārt, Komisija izvērtēja pārkāpuma ilgumu un secināja, ka, tā kā prasītāja piedalījās pārkāpumā divus gadus un deviņus mēnešus, tās naudas soda sākumsumma ir palielināma par 25 %. Tādējādi prasītājai uzrēķinātā naudas soda pamatsumma sasniedza EUR 60 937 500 (apstrīdētā lēmuma preambulas 351.–354. apsvērums).

27 Treškārt, Komisija pārbaudīja, vai pastāv atbildību pastiprinoši vai mīkstinoši apstākļi. Attiecībā uz prasītāju Komisija secināja, ka, ņemot vērā divu tai agrāk adresētu lēmumu esamību, tā, veicot tāda paša veida pārkāpumu, ir pieļāvusi recidīvu, un nolēma palielināt prasītājas naudas soda pamatsummu par 50 % (apstrīdētā lēmuma preambulas 355.–369. apsvērums). Turklāt Komisija neatzina prasītājas norādītos atbildību mīkstinošos apstākļus. Līdz ar to prasītājas naudas sods tika noteikts EUR 91 406 250 apmērā, kas nepārsniedz Regulas (EK) Nr. 1/2003 23. panta 2. punktā paredzētos 10 % griestus no tās apgrozījuma (apstrīdētā lēmuma preambulas 372.–398. apsvērums).

28 Visbeidzot, Komisija piemēroja Paziņojumu par sadarbību, atgādinot, ka saskaņā ar šo paziņojumu iesniegtais prasītājas pieteikums ticis noraidīts. Runājot par citiem uzņēmumiem, kas šajā sakarā iesnieguši pieteikumus, Komisija piešķīra, pirmkārt, pilnīgu atbrīvojumu no naudas soda *Degussa* un, otrkārt, naudas soda samazinājumus *Atofina* un *Lucite*.

29 Ņemot vērā prasītājas pieteikuma noraidījumu, tai uzliktā naudas soda galīgais apmērs tātad ir EUR 91 406 250.

Tiesvedība un lietas dalībnieku prasījumi

30 Ar prasības pieteikumu, kas Vispārējās tiesas [tolaik – Pirmās instances tiesas] kancelejā iesniegts 2006. gada 17. augustā, prasītāja cēla šo prasību.

31 Rakstveida process tika pabeigts 2007. gada 11. aprīlī.

32 Pamatojoties uz tiesneses referentes ziņojumu, Vispārējā tiesa (trešā palāta) 2011. gada 15. septembrī nolēma uzsākt mutvārdu procesu un, veicot procesa organizatoriskos pasākumus, aicināt lietas dalībniekus atbildēt uz jautājumiem. Lietas dalībnieki šo lūgumu izpildīja noteiktajā termiņā.

33 Lietas dalībnieku mutvārdu paskaidrojumi un viņu atbildes uz Vispārējās tiesas uzdotajiem jautājumiem tika uzklausītas 2011. gada 8. novembra tiesas sēdē. Tiesas sēdē prasītāja Komisijai un Vispārējai tiesai nodeva noteiktus dokumentus tās paskaidrojumu pamatošanai. Komisija cēla iebildi pret viena no šiem dokumentiem iesniegšanu, un Vispārējā tiesa nolēma to nepievienot lietas materiāliem. Pārējie dokumenti tika pievienoti lietas materiāliem, jo Komisija nebija izvirzījusi iebildumus pret tiem.

34 Turklāt tiesas sēdē Vispārējā tiesa aicināja Komisiju iesniegt divus dokumentus, kurus tā bija minējusi savos mutvārdu paskaidrojumos. Komisija šo lūgumu izpildīja noteiktajā termiņā, un Vispārējā tiesa aicināja prasītāju iesniegt savus iespējamos apsvērumus par minētajiem dokumentiem. Šie apsvērumi tika iesniegti noteiktajā termiņā.

35 Mutvārdu process tika slēgts 2011. gada 15. decembrī.

36 Prasītājas prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:

— atcelt apstrīdētā lēmuma 2 panta c) punktu;

— pakārtoti, grozīt apstrīdētā lēmuma 2 panta c) punktu, samazinot prasītājai uzliktā naudas soda apmēru;

— piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

37 Komisijas prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:

— noraidīt prasību kā nepamatotu;

— piespriest prasītājai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Juridiskais pamatojums

38 Prasības pieteikumā savas prasības pamatojumam prasītāja izvirza piecus pamatus. Pirmajā pamatā ir norādīts uz pierādījumu nepietiekamību attiecībā uz *PMMA* lējumu masām. Otrajā pamatā ir norādīts uz pamatojuma neesamību attiecībā uz naudas soda "pamatsummu". Trešajā pamatā ir norādīts uz Komisijas pienākuma sadalīt "pamatsummu" starp prasītāju un *Lucite* neizpildi. Ceturtajā pamatā ir norādīts uz to, ka naudas soda sākumsummas palielināšana preventīvās iedarbības nodrošināšanai neesot veikta atbilstoši. Piektajā pamatā ir norādīts uz nepamatotu atteikumu samazināt naudas soda apmēru par sadarbību ar Komisiju. Turklāt tiesas sēdē prasītāja izvirzīja sesto pamatu, kas saistīts ar pārmērīgu procesa ilgumu.

Par pirmo pamatu – pierādījumu par prasītājas dalību pārkāpumā attiecībā uz PMMA lējumu masām nepietiekamību

39 Ar šo prasības pamatu prasītāja apgalvo, ka nav pierādīta tās iesaistīšanās pārkāpumā attiecībā uz vienu no apstrīdētajā lēmumā paredzētajiem produktiem, proti, *PMMA* lējumu masām.

40 Kā skaidri izriet no prasības pieteikumā formulētajiem prasījumiem (skat. šā sprieduma 36. punktu) un kā to apstiprinājusi arī prasītāja savā atbildē uz Vispārējās tiesas uzdoto rakstveida jautājumu, neraugoties uz šajā pamatā izteiktajiem argumentiem, prasītāja nelūdz atcelt apstrīdētā lēmuma 1. pantu, ciktāl ar to prasītāja ir atzīta par atbildīgu par konkrēto pārkāpumu. Turpretim šis pamats ir izvirzīts, lai pamatotu prasītājas lūgumu samazināt ar apstrīdētā lēmuma 2. pantu uzliktā naudas soda apmēru. Prasītāja uzskata, ka apstāklis, ka uzņēmums nav piedalījies visās aizliegtās vienošanās sastāvdaļās, ir jāņem vērā, izvērtējot pārkāpuma smagumu un nosakot naudas soda apmēru. Tā norāda, ka līdz ar to naudas sods esot jāsamazina, lai atspoguļotu proporcionālu *PMMA* lējumu masas daļu trīs attiecīgo produktu kopējā vērtībā vai apjomā (pēc prasītājas domām, attiecīgi 44 % vai 36 %).

41 Šajā sakarā ir jāatgādina, ka ar apstrīdētā lēmuma 1. pantu prasītāja ir atzīta par atbildīgu par "pret konkurenci vērstu nolīgumu un saskaņotu darbību kopumu metakrilātu nozarē". Lasot to kopsakarā ar apstrīdētā lēmuma motīvu daļu, tostarp tā preambulas 2. un 222.–225. apsvērumu (šajā ziņā skat. Vispārējās tiesas 2007. gada 17. septembra spriedumu lietā T-201/04 *Microsoft*/Komisija, Krājums, II-3601. lpp., 1258. punkts un tajā minētā judikatūra), ar minēto noteikumu prasītāja ir atzīta par atbildīgu par dalību – attiecīgajā laikposmā – vienotā un turpinātā pārkāpumā attiecībā uz lējumu masām no *PMMA*, cietajām loksnēm no *PMMA* un sanitārajiem izstrādājumiem no *PMMA*.

42 Prasītājai uzliktā naudas soda apmērs ir ticis noteikts atbilstoši šā pārkāpuma smagumam. Konkrēti, no apstrīdētā sprieduma preambulas 333. apsvēruma izriet, ka, nosakot prasītājas naudas soda sākumsummu, Komisija ir ņēmusi vērā apgrozījumu, ko prasītāja bija īstenojusi, pārdodot tos produktus no *PMMA*, attiecībā uz kuriem tā piedalījās kartelī, proti, pēc Komisija domām, visus trīs iepriekš minētos produktus.

43 Līdz ar to ir jākonstatē, ka, kaut arī prasītāja nelūdz atcelt apstrīdētā lēmuma 1. pantu (skat. šā sprieduma 40. punktu), tomēr, ja šis prasības pamats izrādīsies pamatots, būs jāsamazina tai uzliktā naudas soda apmērs, konkrēti, tā sākumsumma. Kā to atgādina prasītāja, apstāklis, ka uzņēmums nav piedalījies visās aizliegtās vienošanās sastāvdaļās, ir jāņem vērā, izvērtējot pārkāpuma smagumu un, attiecīgā gadījumā, nosakot naudas soda apmēru (Tiesas 1999. gada 8. jūlija spriedums lietā C-49/92 P Komisija/*Anic Partecipazioni*, *Recueil*, I-4125. lpp., 90. punkts, un 2004. gada 7. janvāra spriedums apvienotajās lietās C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P un C-219/00 P *Aalborg Portland* u.c./Komisija, *Recueil*, I-123. lpp., 86. punkts). Atbilstoši judikatūrai šis izvērtējums ir jāveic konkrētas naudas soda sākumsummas noteikšanas posmā (Vispārējās tiesas 2010. gada 19. maija spriedums lietā T-18/05 *IMI* u.c./Komisija, Krājums, II-1769. lpp., 164. punkts).

44 Sava prasījuma pamatojumam prasītāja būtībā norāda, ka, ciktāl runa ir par lējumu masām no *PMMA* laikposmā, kad tai piederēja *ICI Acrylics*, Komisija ir balstījusies vienīgi uz neapstiprinātiem paziņojumiem no uzņēmuma, kas ir iesniedzis pieteikumu par atbrīvojumu no naudas soda vai naudas soda samazinājumu, un uz apstākli, ka ir tikušas rīkotas sanāksmes. Prasītāja uzskata, ka šie pierādījumi neatbilst judikatūrā paredzētajam "pierādīšanas standartam".

45 Prasītāja uzskata, ka tikai pierādījumi saistībā ar apstrīdētā lēmuma preambulas 124. apsvērumā minēto 1999. gada 26. oktobra sanāksmi varētu attiecīgā gadījumā atbilst šim "standartam", jo Komisija ir balstījusies uz to, ko teikuši divi uzņēmumi, kuri bija iesnieguši pieteikumus atbilstoši Paziņojumam par sadarbību, un dokumentu par minēto sanāksmi, kas bija sagatavots tajā laikā. Tomēr prasītāja apgalvo, ka attiecībā pret to nevar atsaukties uz šo sanāksmi, jo tad tiktu aizskartas tās tiesības uz aizstāvību. Proti, paziņojumā par iebildumiem, saskaņā ar kuru 1999. gada 30. septembris ir uz prasītāju attiecināmā pārkāpuma beigu datums (skat. apstrīdētā lēmuma preambulas 291. apsvērumu), uz šo sanāksmi Komisija ir atsaukusies, to izmantojot pret citu pārkāpuma dalībnieku, proti, *Lucite*. Līdz ar to prasītājai neesot bijusi iespēja lietderīgi aizstāvēt sevi saistībā ar apgalvojumiem un pierādījumiem par minēto sanāksmi.

46 Ir jāuzsver, ka iepriekš minētais arguments saistībā ar prasītājas tiesību uz aizstāvību pārkāpumu ir izvirzīts tikai tādēļ, lai apstrīdētu, ka pret prasītāju varētu tikt izmantota 1999. gada 26. oktobra sanāksme un ar to saistītie pierādījumi, izvērtējot tās izdarītā pārkāpuma smagumu. Konkrēti, prasītāja nelūdz atcelt apstrīdēto lēmumu, ciktāl attiecībā uz prasītāju tajā ir norādīts lielāks pārkāpuma ilgums nekā paziņojumā par iebildumiem norādītais, apgalvotā tās tiesību uz aizstāvību pārkāpuma dēļ.

47 Līdz ar to ir jānorāda, ka iespējamais konstatējums par prasītājas tiesību uz aizstāvību pārkāpumu nekādi nevarētu ietekmēt šīs tiesvedības iznākumu, ja izrādītos, ka – pat abstrahējoties no 1999. gada 26. oktobra sanāksmes – Komisijas savāktie pierādījumi ir pietiekami, lai pierādītu prasītājas iesaistīšanos tajā pārkāpuma daļā, kas attiecas uz lējumu masām no *PMMA*.

48 Šajos apstākļos procesuālās ekonomijas apsvērumu dēļ ir jāizskata šis pamats, neņemot vērā minēto sanāksmi.

49 Šajā sakarā ir jānorāda, ka saskaņā ar apstrīdēto lēmumu vienotu un turpinātu pārkāpumu veidoja "tādu darbību virkne, kas varētu tikt kvalificētas kā nolīgumi vai saskaņotas darbības, kuri attiecās uz trīs konkrētajiem produktiem un liecināja par noteikta uzvedības modeļa, kura mērķis ir ierobežot konkurenci, turpinātu īstenošanu" (apstrīdētā lēmuma preambulas 222. apsvērums). Ņemot vērā pret konkurenci vērstajiem nolīgumiem, kas attiecas uz trīs konkrētajiem produktiem, kopīgās iezīmes, kuras ir uzskaitītas apstrīdētā lēmuma preambulas 223. apsvērumā, Komisija ir norādījusi, ka, "lai gan [šiem trīs produktiem] ir atšķirīgas iezīmes un varētu uzskatīt, ka tie atbilst dažādiem preču tirgiem,

pastāv pietiekamas saiknes, kas ļauj Komisijai secināt, ka [minēto produktu] ražotāji bija iesaistījušies kopējā projektā, kas noteica to rīcības tirgū modeli un ierobežoja to attiecīgu komerciālo rīcību". Komisija uzskata, ka "pārkāpumu veidoja tādu darbību kopums, kam bija raksturīgi kopīgais projekts un vienotais ekonomiskais mērķis, proti, mērķis novērst trīs *PMMA* produktu cenu normālo attīstību EEZ teritorijā" (apstrīdētā lēmuma preambulas 224. apsvērums).

50 Apstrīdētā lēmuma preambulas 223. apsvērumā minēto "kopīgo iezīmju" vidū Komisija tostarp norādīja uz:

— "grupas kodolu, ko veidoja vieni un tie paši uzņēmumi, [proti], *Atofina*, *ICI* (vēlāk – *Lucite*) un *Degussa*";

— apstākli, ka šie trīs galvenie Eiropas ražotāji bija "pilnībā integrēti ražotāji" un "pievērsa lielu uzmanību attiecībā uz katru no šiem produktiem noslēgto pret konkurenci vērsto nolīgumu sekām tādējādi, ka karteļa noslēgšana attiecībā uz vienu no šiem produktiem automātiski ietekmēja citu produktu izmaksu struktūru un/vai cenas";

— apstākli, ka "sanāksmes un saziņa reizumis bija veltītas vismaz diviem no trīs *PMMA* produktiem", jo šī saikne izriet "no vairākām sanāksmēm, kas attiecās gan uz lējumu masām no *PMMA*, gan uz cietajām loksnēm no *PMMA*";

— apstākli, ka "daži pret konkurenci vērstajos nolīgumos iesaistīto uzņēmumu pārstāvji bija atbildīgi par vairākiem izmeklēšanā aplūkojamajiem produktiem un līdz ar to zināja vai nevarēja nezināt, ka pastāv [šādi nolīgumi], kas aptver vairākus produktus". Šajā kontekstā Komisija tostarp ir minējusi "[D.] kungu, *Global Monomers* un *EAME* priekšsēdētāja vietnieku pie *ICI Acrylics*, kurš arī piedalījās sanāksmēs [par lējumu masām no *PMMA* un cietajām loksnēm no *PMMA*]", vairākas no kurām tika rīkotas uz prasītāju attiecināmajā pārkāpuma laikposmā;

— apstākli, ka vieni un tie paši karteļa darbības mehānismi bija piemērojami trīs konkrētajiem produktiem.

51 Runājot konkrēti par kolūziju attiecībā uz lējumu masām no *PMMA* aplūkojamajā laikposmā, starp lietas dalībniekiem nav strīda par to, ka, izņemot 1999. gada 26. oktobra sanāksmi (skat. šā sprieduma 48. punktu), Komisijas konstatējumi ir balstīti uz četrpadsmit sanāksmēm, kas tika rīkotas laikā no 1997. gada 23. janvāra līdz 1999. gada vasarai (skat. apstrīdētā lēmuma preambulas 110.–123. apsvērumu). Turklāt ir skaidrs, ka prasītājas dalība tiek apgalvota tikai attiecībā uz desmit no šīm sanāksmēm un tātad netiek apgalvota attiecībā uz četrām sanāksmēm, kas minētas apstrīdētā lēmuma preambulas 112., 114., 117. un 121. apsvērumā.

52 Tādējādi ir jāpārbauda, vai ar Komisijas savāktajiem pierādījumiem pietiek, lai pierādītu prasītājas dalību šajā pārkāpuma daļā.

53 Šajā sakarā ir jāatgādina, ka Komisijai ir jāsniedz pierādījumi, ar kuriem var juridiski pietiekami pierādīt, ka pastāv EKL 81. panta 1. punkta pārkāpuma sastāvu veidojoši fakti (Tiesas 1998. gada 17. decembra spriedums lietā C-185/95 P *Baustahlgewebe*/Komisija, *Recueil*, I-8417. lpp., 58. punkts). Komisijai ir jānorāda precīzi un saskanīgi pierādījumi, lai pamatotu stingru pārliecību, ka pārkāpums ir izdarīts (skat. Vispārējās tiesas 2000. gada 6. jūlija spriedumu lietā T-62/98 *Volkswagen*/Komisija, *Recueil*, II-2707. lpp., 43. punkts un tajā minētā judikatūra; Vispārējās tiesas 2008. gada 8. jūlija spriedums lietā T-54/03 *Lafarge*/Komisija, Krājumā nav publicēts, 55. punkts).

54 Tomēr tas nenozīmē, ka katram Komisijas sniegtajam pierādījumam būtu obligāti jāatbilst šiem kritērijiem attiecībā uz katru no pārkāpuma elementiem. Pietiek, ka iestādes sniegtais norāžu kopums, izvērtēts visaptveroši, atbilst šai prasībai (skat. Vispārējās tiesas 2004. gada 8. jūlija spriedumu apvienotajās lietās T-67/00, T-68/00, T-71/00 un T-78/00 *JFE Engineering* u.c./Komisija, Krājums, II-2501. lpp., 180. punkts un tajā minētā judikatūra).

55 Norādes, uz kurām lēmumā atsaukusies Komisija, lai pierādītu, ka uzņēmums izdarījis EKL 81. panta 1. punkta pārkāpumu, ir jāizvērtē nevis izolēti, bet gan kopumā (skat. Vispārējās tiesas 2008. gada 8. jūlija spriedumu lietā T-53/03 *BPB*/Komisija, Krājums, II-1333. lpp., 185. punkts un tajā minētā judikatūra).

56 Tāpat ir jāņem vērā, ka pret konkurenci vērstās darbības parasti norisinās slepeni un tādēļ vairumā gadījumu pret konkurenci vērstas darbības vai nolīguma pastāvēšana ir jāizsecina no noteiktām sakritībām vai norādēm, kuras, skatot tās kopsakarā un nepastāvot citam loģiskam izskaidrojumam, var būt pierādījums, ka ir noticis konkurences tiesību normu pārkāpums (iepriekš 43. punktā minētais spriedums apvienotajās lietās *Aalborg Portland* u.c./Komisija, 55.–57. punkts).

57 Turklāt no pastāvīgās judikatūras izriet, ka Komisijai pietiek pierādīt, ka attiecīgais uzņēmums ir piedalījies sanāksmēs, kurās noslēgti pret konkurenci vērsti nolīgumi, un nav skaidri iebildis pret tiem, lai pietiekami pierādītu, ka minētais uzņēmums ir aizliegtās vienošanās dalībnieks. Kad ir konstatēta dalība šādās sanāksmēs, tad uzņēmumam ir jāiesniedz norādes, kas apliecinātu, ka tā dalība šajās sanāksmēs nekādi nav bijusi vērsta pret konkurenci, un jāpierāda, ka tas saviem konkurentiem ir darījis zināmu, ka piedalījies šajā sanāksmē no viņu mērķiem atšķirīgu mērķu vadīts (Tiesas 1999. gada 8. jūlija spriedums lietā C-199/92 P *Hüls*/Komisija, *Recueil*, I-4287. lpp., 155. punkts; iepriekš 43. punktā minētais spriedums lietā Komisija/*Anic Partecipazioni*, 96. punkts, un iepriekš 43. punktā minētais spriedums apvienotajās lietās *Aalborg Portland* u.c./Komisija, 81. punkts).

58 Attiecībā uz prasītājas argumentiem par paziņojumu, kuri izteikti saskaņā ar Paziņojumu par sadarbību iesniegtajos pieteikumos, vērtību ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru neviena Eiropas Savienības tiesību norma vai vispārējs tiesību princips neaizliedz Komisijai attiecībā pret kādu uzņēmumu atsaukties uz citu apsūdzēto uzņēmumu paziņojumiem (Vispārējās tiesas 1999. gada 20. aprīļa spriedums apvienotajās lietās no T-305/94 līdz T-307/94, no T-313/94 līdz T-316/94, T-318/94, T-325/94, T-328/94, T-329/94 un T-335/94 *Limburgse Vinyl Maatschappij* u.c./Komisija, *Recueil*, II-931. lpp., 512. punkts). Līdz ar to paziņojumus, kuri ir izteikti saistībā ar Paziņojumu par sadarbību, nevar uzskatīt par tādiem, kuriem vienīgi šī iemesla dēļ nav pierādījuma spēka (iepriekš 53. punktā minētais spriedums lietā *Lafarge*/Komisija, 57. un 58. punkts).

59 Ir saprotama zināma neuzticēšanās prettiesiskas aizliegtas vienošanās galveno dalībnieku brīvprātīgi sniegtajiem materiāliem, jo šie dalībnieki varētu samazināt sava un palielināt citu dalībnieku ieguldījuma nozīmi pārkāpuma izdarīšanā. Tomēr, ņemot vērā Paziņojumā par sadarbību paredzētajai procedūrai piemītošo loģiku, tas, ka ir izteikts lūgums piemērot Paziņojumu par sadarbību, lai iegūtu naudas soda apmēra samazinājumu, ne vienmēr rada pamudinājumu iesniegt sagrozītus pierādījumus par citiem inkriminētās aizliegtās vienošanās dalībniekiem. Ikviens mēģinājums maldināt Komisiju var radīt šaubas par uzņēmuma godīgumu, kā arī par to, cik pilnīga ir uzņēmuma sadarbība, un tātad apdraudēt tā iespēju saņemt visas Paziņojumā par sadarbību paredzētās priekšrocības (Vispārējās tiesas 2006. gada 16. novembra spriedums lietā T-120/04 *Peróxidos Orgánicos*/Komisija, Krājums, II-4441. lpp., 70. punkts, un iepriekš 53. punktā minētais spriedums lietā *Lafarge*/Komisija, 58. punkts).

60 It īpaši ir jāuzskata, ka fakts, ka persona atzīstas, ka tā ir izdarījusi pārkāpumu, un tādējādi atzīst tādu faktu esamību, kuri pārsniedz tos, kas ir tieši izsecināmi no attiecīgajiem dokumentiem, *a priori* – ja nav īpašu apstākļu, kas var liecināt par pretējo – nozīmē, ka šāda persona ir apņēmusies teikt taisnību. Tādēļ paziņojumi pret iesniedzēja interesēm principā ir uzskatāmi par īpaši ticamiem pierādījumiem (iepriekš 54. punktā minētais Vispārējās tiesas spriedums apvienotajās lietās *JFE Engineering* u.c./Komisija, 211. un 212. punkts; 2007. gada 26. aprīļa spriedums apvienotajās lietās T-109/02, T-118/02, T-122/02, T-125/02, T-126/02, T-128/02, T-129/02, T-132/02 un T-136/02 *Bolloré* u.c./Komisija, Krājums, II-947. lpp., 166. punkts, un iepriekš 53. punktā minētais spriedums lietā *Lafarge*/Komisija, 59. punkts).

61 Tomēr saskaņā ar pastāvīgo judikatūru uzņēmuma, kas ir apsūdzēts par to, ka tas ir bijis aizliegtas vienošanās dalībnieks, paziņojumu, kura pareizību apstrīd vairāki citi apsūdzētie uzņēmumi, nevar uzskatīt par pietiekamu pierādījumu par šo uzņēmumu izdarītā pārkāpuma pastāvēšanu, ja to

nepamato citi pierādījumi (iepriekš 54. punktā minētais Vispārējās tiesas spriedums apvienotajās lietās *JFE Engineering* u.c./Komisija, 219. punkts; 2005. gada 25. oktobra spriedums lietā T-38/02 *Groupe Danone*/Komisija, Krājums, II-4407. lpp., 285. punkts, un iepriekš 53. punktā minētais spriedums lietā *Lafarge*/Komisija, 293. punkts).

62 Lai izvērtētu uzņēmumu, kuri ir iesnieguši pieteikumu saskaņā ar Paziņojumu par sadarbību, izteikto paziņojumu pierādījuma spēku, Vispārējā tiesa ņem vērā tostarp to, cik nozīmīgas ir savstarpēji saskanīgas norādes, kas pamato šo paziņojumu atbilstību (šajā ziņā skat. iepriekš 54. punktā minēto spriedumu apvienotajās lietās *JFE Engineering* u.c./Komisija, 220. punkts, un iepriekš 59. punktā minēto spriedumu lietā *Peróxidos Orgánicos*/Komisija, 70. punkts), un to, vai nepastāv norādes, kas liecinātu, ka šie uzņēmumi cenšas samazināt sava un palielināt citu uzņēmumu ieguldījuma nozīmi pārkāpuma izdarīšanā (šajā ziņā skat. iepriekš 53. punktā minēto spriedumu lietā *Lafarge*/Komisija, 62. un 295. punkts).

63 Attiecībā uz pārbaudes tiesā apjomu šajā lietā ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru – ja Vispārējā tiesā ir celta prasība atcelt lēmumu par EKL 81. panta 1. punkta piemērošanu – Vispārējai tiesai ir vispār jāveic pilnīga pārbaude par to, vai ir izpildīti EKL 81. panta 1. punkta piemērošanas nosacījumi (skat. Vispārējās tiesas 2000. gada 26. oktobra spriedumu lietā T-41/96 *Bayer*/Komisija, *Recueil*, II-3383. lpp., 62. punkts un tajā minētā judikatūra).

64 Turklāt tiesas šaubām ir jābūt vērstām par labu uzņēmumam, kas ir lēmuma, ar kuru konstatēts pārkāpums, adresāts, atbilstoši nevainīguma prezumpcijas principam, kas kā vispārējs Savienības tiesību princips ir piemērojams tostarp procedūrās par uzņēmumiem piemērojamo konkurences tiesību normu pārkāpumiem, kuru iznākumā var noteikt naudas sodus vai kavējuma naudu (iepriekš 57. punktā minētais spriedums lietā *Hüls*/Komisija, 149. un 150. punkts).

65 Ievērojot šos vispārīgos apsvērumus, ir jāizvērtē aplūkojamajā lietā Komisijas savāktie pierādījumi.

66 Šajā sakarā ir jānorāda, ka saistībā ar šā sprieduma 51. punktā minētajām desmit sanāksmēm prasītāja neapstrīd ne faktu, ka tās tikušas rīkotas konkurentu starpā, ne arī to, ka tā piedalījusies šajās sanāksmēs, un neapgalvo, ka tā būtu publiski norobežojusies no to satura. Līdz ar to, lai konstatētu prasītājas atbildību, pietiek pārbaudīt, vai Komisija juridiski pietiekami ir pierādījusi, ka šīm sanāksmēm ir bijis acīmredzami pret konkurenci vērsts mērķis attiecībā uz lējumu masām no *PMMA* (skat. šā sprieduma 57. punktā minēto judikatūru).

67 Ir jākonstatē, ka minēto sanāksmju apraksts galvenokārt ir balstīts uz *Degussa*, kas ir ieguvusi atbrīvojumu no naudas soda, paziņojumiem. Tomēr tā ir skaidri apgalvojusi, ka šīm sanāksmēm ir bijis acīmredzami pret konkurenci vērsts saturs saistībā ar lējumu masām no *PMMA* (skat. preambulas 110., 111., 113., 115., 116., 118.–120. un 123. apsvērumu); šo faktu prasītāja neapstrīd.

68 Turpretim prasītāja apgalvo, pirmkārt, ka šie paziņojumi paši par sevi nav pietiekami pārkāpuma pierādījumi un, otrkārt, ka tie nav apstiprināti ar citiem pierādījumiem.

69 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka atbilstoši iepriekš 58.–60. punktā minētajai judikatūrai paziņojumiem, kas veikti iecietības politikas ietvaros, ir būtiska loma. Šiem paziņojumiem, kuri ir veikti uzņēmumu vārdā, ir ievērojama pierādījuma vērtība, jo tie rada vērā ņemamus juridiskus un ekonomiskus riskus (skat. arī Vispārējās tiesas 2011. gada 24. marta spriedumu lietā T-385/06 *Aalberts Industries* u.c./Komisija, Krājums, II-1223. lpp., 47. punkts). Tomēr no judikatūras, kas ir minēta iepriekš 59. un 61. punktā, arī izriet, ka apsūdzēto uzņēmumu paziņojumi, kuri ir iesniegti pieteikumu saskaņā ar Paziņojumu par sadarbību ietvaros, ir jānovērtē piesardzīgi un tad, ja tie ir apstrīdēti, tos bez apstiprināšanas parasti nevar atzīt par pietiekamiem pierādījumiem.

70 Tomēr pretēji prasītājas apgalvojumiem *Degussa* paziņojumi par pret konkurenci vērstu apspriežu esamību saistībā ar lējumu masām no *PMMA* aplūkojamajā laikposmā ir pietiekami apstiprināti ar citiem pierādījumiem.

71 Pirmkārt, ir jāuzsver, ka *Degussa* nav bijusi vienīgais Komisijas informācijas avots. 1999. gada 11. maija sanāksmes apraksts (apstrīdētā lēmuma preambulas 122. apsvērums) ir balstīts uz *Lucite* paziņojumu. Lai gan *Degussa*, kas nebija klāt minētajā sanāksmē, nav to minējusi savā paziņojumā, *Lucite* paziņojums tomēr apstiprina *Degussa* apgalvojumu par karteļa pastāvēšanu attiecībā uz lējumu masām no *PMMA* aplūkojamajā laikposmā un par prasītājas iesaistīšanos šajā kartelī.

72 Otrkārt, ir jānorāda, ka attiecībā uz lielāko daļu no šīm sanāksmēm Komisija ir savākusi pierādījumus (piemēram, norādes par dienas kārtību un piezīmes par izdevumiem), kas apliecina sanāksmes rīkošanas faktu vai attiecīgo personu klātbūtni tajās. Lai gan – kā to pareizi norāda prasītāja – ar faktu, ka konkurentu starpā ir tikusi rīkota sanāksme, vien nepietiek, lai pierādītu, ka tā bija vērsta pret konkurenci, tomēr ir jāuzskata, ka tie ir elementi, kas zināmā mērā apstiprina *Degussa* paziņojumus.

73 Treškārt, savā 2003. gada 11. jūlija pieteikumā, kas iesniegts atbilstoši Paziņojumam par sadarbību, *Lucite* ir izteikusi paziņojumus, kas vispārīgi apstiprina lēmumā par pārbaudi apgalvotā karteļa esamību, tostarp attiecībā uz lējumu masām no *PMMA*, un prasītājas dalību tajā.

74 Lai gan, protams, runa ir par vispārīga rakstura apgalvojumiem, tie tomēr apstiprina *Degussa* apgalvojumus. Turklāt ir jāatgādina, ka aktīvus, kas ir bijuši pārkāpuma priekšmets, tostarp dokumentus un personālu, prasītāja ir nodevusi *Lucite* un līdz ar to *Lucite* paziņojumiem par prasītājas iesaistīšanos pārkāpumā ir īpaša nozīme.

75 Ceturtkārt, savā pieteikumā, kas iesniegts atbilstoši Paziņojumam par sadarbību, *Atofina* ir atzinusi savu dalību kartelī vismaz kopš 1997. gada 23. janvāra, tostarp attiecībā uz lējumu masām no *PMMA*. Turklāt sabiedrības, kas veidoja uzņēmumu *Atofina* (*Arkema*, *Altuglas* un *Altumax*, no vienas puses, un *Total* un *Elf Aquitaine*, no otras puses), nav apstrīdējušas šāda karteļa esamību savās attiecīgajās prasībās, kas celtas par apstrīdēto lēmumu (lieta T-206/06 un lieta T-217/06).

76 Ir taisnība, ka *Atofina* 2003. gada 10. jūnija paziņojumā kā pirmā pret konkurenci vērstā sanāksme par lējumu masām no *PMMA*, attiecībā uz kuru tā minējusi *ICI Acrylics* klātbūtni, ir minēta 1999. gada 26. oktobra sanāksme. Tomēr ir jāuzsver, ka šajā paziņojumā *Atofina* skaidri apgalvo pret konkurenci vērstās saziņas esamību attiecībā uz lējumu masām no *PMMA* laikposmā no 1998. līdz 2001. gadam. Līdz ar to arī šis paziņojums apstiprina tādējādi *Degussa* sniegtos paziņojumus.

77 Piektkārt, ir jāuzsver, ka saskaņā ar apstrīdēto lēmumu vismaz septiņas no desmit aplūkotajām sanāksmēm attiecās gan uz lējumu masām no *PMMA*, gan uz cietajām loksnēm no *PMMA* (skat. apstrīdētā lēmuma preambulas 110., 111., 115., 116. un 118.–120. apsvērumu) un ka prasītāja neapstrīd, ka šīs sanāksmes bija vērstas pret konkurenci attiecībā uz otro minēto produktu. Arī šis elements pastiprina *Degussa* paziņojumu ticamību saistībā ar šo pret konkurenci vērsto sanāksmju aprakstu.

78 Sestkārt, dažās no šā sprieduma 77. punktā minētajām sanāksmēm, tostarp sanāksmē 1997. gada 23. janvārī, kas tiek uzskatīta par pārkāpuma sākuma datumu, piedalījās D. kungs, kurš ieņēma augstu pozīciju *ICI Acrylics* un bija atbildīgs gan par lējumu masām no *PMMA*, gan par cietajām loksnēm no *PMMA*. Ņemot vērā, ka prasītāja neapstrīd ne to, ka šīs sanāksmes bija vērstas pret konkurenci attiecībā uz otro minēto produktu, ne arī Komisijas vērtējumu, saskaņā ar kuru attiecīgie uzņēmumi "pievērsa lielu uzmanību attiecībā uz katru no šiem produktiem noslēgto pret konkurenci vērsto nolīgumu sekām" (skat. apstrīdētā lēmuma preambulas 223. apsvērumu un šā sprieduma 50. punkta otro ievilkumu), tas norāda uz to, ka šajās sanāksmēs tika aptvertas arī lējumu masas no *PMMA*.

79 Ņemot vērā šos pierādījumus, ir jākonstatē, ka tie, aplūkoti kopsakarā, veido pietiekami saskanīgu norāžu kopumu, lai apstiprinātu *Degussa* paziņojumus attiecībā uz karteļa esamību saistībā ar lējumu masām no *PMMA* aplūkojamajā laikposmā un prasītājas dalību tajā.

80 Prasītājas izvirzītie argumenti par *Degussa* paziņojumu atbilstību nevar ietekmēt šo secinājumu.

81 Pretēji prasītājas apgalvojumiem *Degussa* paziņojumus nevar neņemt vērā tikai tādēļ, ka runa ir par pieteikumā par atbrīvojumu no naudas soda formulētajiem paziņojumiem, ko izteikušas uzņēmuma valdes (skat. tostarp šā sprieduma 59. un 60. punktu). Turklāt, pat ja apstrīdētajā lēmumā Komisijai patiešām nācās atteikties no dažiem uz *Degussa* paziņojumiem balstītajiem iebildumiem (tādiem kā, piemēram, visi iebildumi par *MMA*, izejvielu *PMMA* ražošanai), tomēr kopumā Komisijas apgalvojumi, kā tas izriet no iepriekš izklāstītajiem apsvērumiem, ir izrādījušies pamatoti. To cita starpā pierāda tas, ka trīs citi uzņēmumi, proti, prasītāja, *Atofina* un *Lucite*, ir iesnieguši savus pieteikumus atbilstoši Paziņojumam par sadarbību saistībā ar *Degussa* minēto karteli. Turklāt, izņemot prasītājas teikto šajā prasības pamatā, neviens no šiem uzņēmumiem nav apstrīdējis pārkāpuma esamību savās prasībās, kas celtas par apstrīdēto lēmumu (lietas T-206/06, T-217/06 un T-216/06). It īpaši pati prasītāja ir netieši apstiprinājusi *Degussa* pieteikuma par atbrīvojumu no naudas soda atbilstību, jo tā ir atzinusi savu dalību kartelī attiecībā uz cietajām loksnēm no *PMMA* un sanitārajiem izstrādājumiem no *PMMA*.

82 Tā kā pretēji prasītājas apgalvojumiem *Degussa* paziņojumi ir pietiekami apstiprināti, nevar piekrist tās tēzei, ka pārkāpuma daļu, kas attiecas uz lējumu masām no *PMMA*, nedrīkstēja ņemt vērā, izvērtējot tās izdarītā pārkāpuma smagumu, lai noteiktu naudas soda apmēru.

83 Turklāt ir arī jānorāda, ka prasītāja būtībā nepareizi ir apgalvojusi, ka konkrētā pārkāpuma kvalificēšanai par vienotu un turpinātu pārkāpumu, kas attiecas uz trīs *PMMA* produktiem, tostarp lējumu masām (skat. šā sprieduma 49. punktu), nevar būt ietekmes uz šā prasības pamata izvērtējumu.

84 Šajā sakarā ir jāatgādina, ka saskaņā ar judikatūru EKL 81. panta 1. punkta pārkāpumu var izraisīt ne tikai atsevišķa darbība, bet arī darbību virkne vai arī turpināta rīcība. Šo interpretāciju nevar apstrīdēt tādēļ, ka viens vai vairāki šādas darbību virknes vai turpinātas rīcības elementi paši par sevi un katrs atsevišķi arī var būt minētās tiesību normas pārkāpums (šajā ziņā skat. iepriekš 43. punktā minēto spriedumu lietā Komisija/*Anic Partecipazioni*, 81. punkts). Ja dažādas darbības ietilpst "kopējā plānā" to identiskā mērķa dēļ, kas ir vērsts uz konkurences kopējā tirgū izkropļošanu, Komisijai ir tiesības noteikt atbildību par šīm darbībām atkarībā no dalības attiecīgajā pārkāpumā kopumā (skat. iepriekš 43. punktā minēto spriedumu apvienotajās lietās *Aalborg Portland* u.c./Komisija, 258. punkts un tajā minētā judikatūra) pat tad, ja ir pierādīts, ka attiecīgais uzņēmums ir tieši piedalījies tikai vienā vai vairākos pārkāpumu veidojošajos elementos (skat. Vispārējās tiesas 2007. gada 12. decembra spriedumu apvienotajās lietās T-101/05 un T-111/05 *BASF* un *UCB*/Komisija, Krājums, II-4949. lpp., 161. punkts un tajā minētā judikatūra).

85 Saskaņā ar Tiesas judikatūru, lai tiktu konstatēta uzņēmuma dalība šādā vienotā nolīgumā, Komisijai ir jāpierāda, ka minētais uzņēmums ar savu paša rīcību ir vēlējies dot ieguldījumu kopējiem mērķiem, kādi bijuši visiem dalībniekiem, un ka tas ir zinājis par citu uzņēmumu iecerētajām vai veiktajām materiālajām darbībām, īstenojot šos pašus mērķus, vai ka tas ir varējis tos saprātīgi paredzēt un bijis gatavs uzņemties par to risku (iepriekš 43. punktā minētais spriedums lietā Komisija/*Anic Partecipazioni*, 87. punkts, un iepriekš 43. punktā minētais spriedums apvienotajās lietās *Aalborg Portland* u.c./Komisija, 83. punkts).

86 Šajos apstākļos, lai atzītu prasītāju par atbildīgu par vienotu pārkāpumu kopumā un attiecīgi noteiktu naudas soda apmēru, Komisijai būtu pieticis pierādīt, ka prasītāja zināja vai tai bija jāzina, ka, piedaloties kartelī attiecībā uz cietajām loksnēm no *PMMA* un sanitārajiem izstrādājumiem no *PMMA*, tā ir iesaistījusies vispārējā kartelī, kas attiecās uz trīs *PMMA* produktiem (šajā ziņā skat. Vispārējās tiesas 2002. gada 20. marta spriedumu lietā T-28/99 *Sigma Tecnologie*/Komisija, *Recueil*, II-1845. lpp., 45. punkts, un iepriekš 60. punktā minēto spriedumu apvienotajās lietās *Bolloré* u.c./Komisija, 209. punkts).

87 Ar iepriekš izvērtētajiem pierādījumiem pilnībā pietiek, lai to pierādītu.

88 It īpaši ir jāatgādina, ka pret konkurenci vērstās saziņas esamība attiecībā uz lējumu masām no *PMMA* aplūkojamajā laikposmā izriet no trīs uzņēmumu, proti, *Degussa*, *Lucite* un *Atofina*, paziņojumiem.

89 Turklāt prasītāja neapstrīd savu atbildību par pārkāpumu, kas tajā pašā laikposmā izdarīts attiecībā uz cietajām loksnēm no *PMMA* un sanitārajiem izstrādājumiem no *PMMA*. Tāpat tā neapstrīd pašu vienotā pārkāpuma esamību. Konkrēti, neraugoties uz dažiem fragmentāriem argumentiem replikas rakstā, prasītāja pat nemēģina apstrīdēt šā sprieduma 49. un 50. punktā atgādināto pamatojumu, ko izmantojusi Komisija, lai konstatētu vienota pārkāpuma esamību.

90 Piemēram, prasītāja cita starpā neapstrīd Komisijas konstatējumus, ka prasītājas pārstāvis, kurš bija klāt pret konkurenci vērstajās sanāksmēs (kā apgalvo prasītāja – tikai saistībā ar citiem produktiem), bija atbildīgs par vairākiem izmeklēšanā aplūkojamajiem produktiem un "līdz ar to zināja vai nevarēja nezināt", ka pastāv šādi nolīgumi, kas aptver vairākus produktus. Tāpat prasītāja neapstrīd Komisijas apgalvojumu, ka tā bija "pilnībā integrēts" ražotājs un "pievērsa lielu uzmanību attiecībā uz katru no šiem produktiem noslēgto pret konkurenci vērsto nolīgumu sekām" (skat. šā sprieduma 50. punkta otro un ceturto ievilkumu).

91 Pat ja tiktu pieņemts, ka ar Komisijas savāktajiem pierādījumiem nepietiek, lai pierādītu prasītājas tiešo iesaistīšanos karteļa daļā, kas attiecas uz lējumu masām no *PMMA*, ar tiem vismaz pilnībā pietiek, lai pierādītu, ka aplūkojamajā laikposmā pastāvēja pret konkurenci vērstā saziņa attiecībā uz šo produktu un ka vienotais pārkāpums attiecās arī uz šo produktu. Tas tostarp izriet no saskanīgajiem trīs uzņēmumu, proti, *Degussa*, *Lucite* un *Atofina*, paziņojumiem.

92 Ar šiem apsvērumiem pietiek, lai vismaz pierādītu, ka prasītāja zināja vai tai bija jāzina, ka, piedaloties kartelī attiecībā uz cietajām loksnēm no *PMMA* un sanitārajiem izstrādājumiem no *PMMA*, tā ir iesaistījusies vispārējā kartelī, kas attiecas uz trīs *PMMA* produktiem.

93 Šādā gadījumā tās atbildība par vienoto pārkāpumu kopumā varēja tikt ņemta vērā, izvērtējot pārkāpuma smagumu naudas soda apmēra noteikšanas mērķiem, un līdz ar to tās prasījums, ar ko uz šā pamata tiek lūgts samazināt naudas sodu, ir jānoraida.

94 Visbeidzot, no visa iepriekš minētā izriet, ka apgalvotajam prasītājas tiesību uz aizstāvību pārkāpumam saistībā ar 1999. gada 26. oktobra sanāksmi nevarētu būt nekādas praktiskas sekas attiecībā uz šā prasības pamata izvērtējumu un ka prasītājas iebildumi par šo jautājumu tātad ir jānoraida kā neiedarbīgi.

95 Tādējādi pirmais prasības pamats, ciktāl ar to paredzēts pamatot, pirmkārt, prasību atcelt apstrīdētā lēmuma 2. pantu un, otrkārt, prasību samazināt naudas soda apmēru, īstenojot Vispārējās tiesas neierobežotu kompetenci, ir jānoraida.

Par otro pamatu – apstrīdētā lēmuma pamatojuma neesamību attiecībā uz naudas soda "pamatsummu"

96 Prasītāja pārmet Komisijai, ka tā neesot paskaidrojusi apstrīdētā lēmuma preambulas 336. apsvērumā paredzētās naudas soda sākumsummas (EUR 32,5 miljoni) noteikšanas kārtību un ir liegusi prasītājai, kā arī Vispārējai tiesai iespēju izvērtēt apstrīdēto lēmumu attiecībā uz naudas soda apmēra noteikšanas "vissvarīgāko raksturlielumu". Proti, Komisija vienīgi esot sniegusi iemeslus, kuru dēļ tā ir kvalificējusi pārkāpumu kā sevišķi smagu, un iedalījusi uzņēmumus trīs kategorijās atkarībā no to relatīvā lieluma. Tomēr Komisija neesot paskaidrojusi ne to, kā tā ieguvusi summas, kas noteiktas attiecībā uz katru no šīm kategorijām, ne arī to, kāpēc prasītājai noteiktā summa ievērojami pārsniedz Pamatnostādnēs paredzēto 20 miljonu slieksni attiecībā uz sevišķi smagiem pārkāpumiem. Līdz ar to Komisija neesot izpildījusi savu pienākumu norādīt pamatojumu, kas tai ir atbilstoši EKL 253. pantam.

97 Šajā sakarā ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru, nosakot saskaņā ar Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. punktu uzliktā naudas soda apmēru, būtiskas formas prasības, ko veido pienākums norādīt pamatojumu, ir izpildītas, ja Komisija savā lēmumā norāda vērtējuma elementus, kas tai ļāvuši izvērtēt

pārkāpuma smagumu un ilgumu (pēc analoģijas skat. Tiesas 2000. gada 16. novembra spriedumus lietā C-248/98 P *KNP BT*/Komisija, *Recueil*, I-9641. lpp., 42. punkts, un lietā C-291/98 P *Sarrió*/Komisija, *Recueil*, I-9991. lpp., 73. punkts, un 2002. gada 15. oktobra spriedumu apvienotajās lietās C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, no C-250/99 P līdz C-252/99 P un C-254/99 P *Limburgse Vinyl Maatschappij* u.c./Komisija, *Recueil*, I-8375. lpp., 463. punkts).

98 Aplūkojamajā lietā prasītāja pati atzīst, ka apstrīdētajā lēmumā Komisija ir norādījusi, pirmkārt, iemeslus, kuru dēļ tā ir kvalificējusi pārkāpumu kā sevišķi smagu, un, otrkārt, iemeslus, kuru dēļ tā ir nolēmusi iedalīt konkrētos uzņēmumus trīs kategorijās un noteikt katrai no šīm kategorijām atšķirīgu naudas soda sākumsummu.

99 Turklāt apstrīdētā lēmuma preambulas 319.–336. apsvēruma analīze ļauj konstatēt, ka Komisija faktiski ir sniegusi šajā ziņā pietiekamu pamatojumu. Konkrēti, no apstrīdētā lēmuma skaidri izriet, ka sākumsumma ir pamatota tostarp ar pārkāpuma raksturu, kas ir noteikts, ņemot vērā apstrīdētā lēmuma 4.2. iedaļā izklāstītās pārkāpuma pamatiezīmes (skat. apstrīdētā lēmuma preambulas 320. apsvērumu), ar konkrētā ģeogrāfiskā tirgus lielumu, proti, EEZ teritoriju (skat. apstrīdētā lēmuma preambulas 330. apsvērumu), un ar diferencētas pieejas piemērošanu attiecīgajiem uzņēmumiem, lai ņemtu vērā to faktisko ekonomisko spēju būtiski kaitēt konkurencei, kas tika izvērtēta, ņemot vērā apgrozījumu no to *PMMA* produktu pārdošanas, ar ko šie uzņēmumi piedalījās konkrētajā kartelī (skat. apstrīdētā lēmuma preambulas 332.–334. apsvērumu). Šajā pēdējā kontekstā Komisija ir minējusi arī visu *PMMA* produktu tirgus lielumu 2000. un 2002. gadā, kas izteikts ar apjomu un vērtību (skat. apstrīdētā lēmuma preambulas 333. apsvērumu). Līdz ar to prasītājas apgalvojums, ka Komisija neesot paskaidrojusi, kā prasītājai noteiktā pārkāpuma smaguma pakāpe attaisno šādas sākumsummas uzlikšanu, neatbilst patiesībai.

100 Ciktāl prasītāja norāda uz konkrēta pamatojuma neesamību attiecībā uz summu EUR 32,5 miljonu apmērā, kas noteikta uzņēmumiem, kuri – tāpat kā prasītāja – ir iedalīti otrajā kategorijā, pietiek atgādināt, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru pienākuma norādīt pamatojumu prasības neliek Komisijai savā lēmumā norādīt skaitļus saistībā ar naudas soda noteikšanas veidu (iepriekš 97. punktā minētais spriedums lietā *Sarrió*/Komisija, 80. punkts, un iepriekš 97. punktā minētais 2002. gada 15. oktobra spriedums apvienotajās lietās *Limburgse Vinyl Maatschappij* u.c./Komisija, 464. punkts). No tā izriet, ka saskaņā ar EKL 253. pantu Komisijai nav pienākuma sniegt papildu attaisnojumu tam, ka summa EUR 32,5 miljonu apmērā ir noteikta par prasītājai uzliktā naudas soda sākumsummu (šajā ziņā skat. arī iepriekš 41. punktā minēto spriedumu lietā *Microsoft*/Komisija, 1361. punkts).

101 Par prasītājas argumentu, saskaņā ar kuru būtībā šā sprieduma 100. punktā minētā judikatūra. ņemot vērā naudas soda sākumsummas līmeni, neesot piemērojama šajā gadījumā, pietiek norādīt, ka minētā judikatūra ir tikusi piemērota arī lietā, kurā Komisija bija noteikusi daudz lielāku sākumsummu nekā šajā lietā (iepriekš 41. punktā minētais spriedums lietā *Microsoft*/Komisija, 1361. punkts). Tāpat prasītājas apgalvojums, ka tai uzliktā naudas soda sākumsumma "ievērojami" pārsniedz attiecībā uz sevišķi smagiem pārkāpumiem paredzēto EUR 20 miljonu slieksni, nevar likt grozīt šā sprieduma 100. punktā ietverto secinājumu. Turklāt ir jāatgādina, ka minētais slieksnis ir vienīgi minimālā summa, kas Pamatnostādnēs paredzēta šādiem pārkāpumiem, jo tajās ir noteikts, ka "piemērojamās sodanaudas [piemērojamie naudas sodi]" ir "vairāk par [EUR] 20 miljoniem".

102 Tādējādi otrais prasības pamats ir jānoraida, ciktāl ar to paredzēts pamatot prasību atcelt apstrīdētā lēmuma 2. pantu. Turklāt šī prasības pamata ietvaros izvirzītie elementi neļauj arī pamatot naudas soda apmēra samazināšanu, īstenojot Vispārējās tiesas neierobežoto kompetenci.

Par trešo pamatu – Komisijas pienākuma sadalīt "pamatsummu" starp prasītāju un Lucite *neizpildi*

103 Prasītāja uzsver, ka tā un *Lucite* secīgi piedalījās apgalvotajā pārkāpumā kā vienīgā un vienotā aktīvu kopuma, kas bija pārkāpuma priekšmets, secīgas īpašnieces un ka līdz ar to tās deva ieguldījumu pārkāpuma "vienīgajā smagumā". Prasītāja uzskata, ka tādēļ naudas soda summa, kas atbilst šim

"vienīgajam smagumam", esot bijusi jāsadala starp minētajām sabiedrībām, lai tiktu novērsts, ka divas reizes tiek ņemta vērā "katra uzņēmuma pārkāpjošās rīcības reālā ietekme uz konkurenci", kas saskaņā ar Pamatnostādnēm ir būtisks faktors pārkāpuma smaguma noteikšanā. Tomēr naudas soda apmērs esot ticis noteikts tā, it kā prasītāja un *Lucite* katra būtu īstenojusi atsevišķu un vienlaicīgu ietekmi uz konkurenci. Šīs noteikšanas metodes izmantošanas rezultātā naudas soda – par vienotu pārkāpumu – summa kļūstot daudz lielāka tādēļ vien, ka uzņēmumam ir mainījies īpašnieks, nevis tādēļ, ka konkurencei būtu nodarīts kāds papildu kaitējums vai prasītāja būtu pieļāvusi kādu kļūdu. Līdz ar to Komisija esot pārkāpusi vienlīdzīgas attieksmes un samērīguma principus.

104 Šajā sakarā vispirms ir jānoraida Komisijas argumenti par šā prasības pamata nepieņemamību. Šis pamats ir izvirzīts, lai pamatotu šā sprieduma 36. punktā minētos prasījumus, un gadījumā, ja tas tiktu atzīts par pamatotu, būtu jāsamazina prasītājai uzliktā naudas soda apmērs. Tādējādi – pretēji Komisijas apgalvojumam – prasītāja apstrīd tai uzliktā naudas soda apmēru, nevis kādai trešajai personai uzliktā naudas soda apmēru.

105 Turpinājumā ir jānorāda, ka, lai gan šā prasības pamata virsrakstā ir norāde uz naudas soda "pamatsummu", no prasītājas procesuālajiem rakstiem skaidri izriet, ka tas attiecas tikai uz "naudas soda smaguma elementu", proti, konkrētāk, uz naudas soda sākumsummu EUR 32,5 miljonu apmērā, kas noteikta apstrīdētā lēmuma preambulas 336. apsvērumā. Turklāt prasītāja šajā prasības pamatā neapstrīd šā sprieduma 25. un 26. punktā minētos Komisijas vērtējumus.

106 Tādējādi ir jāpārbauda, vai – atbilstoši prasītājas teiktajam – Komisijai ir bijis jāsadala šāda naudas soda sākumsumma starp prasītāju un *Lucite*.

107 Ir jāatgādina, ka saskaņā ar apstrīdēto lēmumu prasītāja un *Lucite* piedalījās pārkāpumā, izmantojot vienus un tos pašus aktīvus, kas piederēja *ICI Acrylics*, t.i., vienībai, ko pirmais uzņēmums nodeva otrajam 1999. gada 2. novembrī, proti, aptuveni pārkāpuma laikposma vidū. Ir jāpiebilst, ka šis datums ir datums, pēc kura tika "nodalīta" atbildība par pārkāpumu starp prasītāju un *Lucite* (skat. šā sprieduma 21. punktu). Turklāt Komisija, piemērojot šiem abiem uzņēmumiem diferencētu pieeju, ir ņēmusi vērā vienu un to pašu apgrozījumu, ko *Lucite* īstenojusi 2000. gadā. Pamatojoties uz minēto, tā ir noteikusi katram no šiem uzņēmumiem naudas soda sākumsummu EUR 32,5 miljonu apmērā (skat. apstrīdētā lēmuma preambulas 334. un 336. apsvērumu).

108 Šajos apstākļos var pamatoti pieņemt, ka gadījumā, ja *ICI Acrylics* nebūtu mainījies īpašnieks, Komisija, piemērojot tādu pašu naudas soda apmēra noteikšanas metodi, būtu noteikusi vienu naudas soda sākumsummu EUR 32,5 miljonu apmērā un būtu to uzlikusi šādam vienīgajam īpašniekam. Līdz ar to prasītājas apgalvojums, ka *ICI Acrylics* nodošana kā tāda ietekmēja ar apstrīdēto lēmumu uzlikto naudas sodu kopējo summu, ir pamatots.

109 Tomēr prasītājas tēze, ka Komisijai esot bijis jārīkojas citādi un esot bijis jāsadala sākumsumma starp diviem attiecīgajiem uzņēmumiem, ir jānoraida.

110 Pirmkārt, minētā tēze būtībā ir balstīta uz premisu, ka pārkāpuma smaguma novērtējums ir stingri jāsaista ar "ietekmi uz konkurenci" vai "kaitējumu" konkurencei un ka līdz ar to prasītāja un *Lucite* kā secīgas *ICI Acrylics* īpašnieces ir devušas ieguldījumu pārkāpuma "vienīgajā smagumā". Šajā ziņā prasītāja balstās uz Pamatnostādņu tekstu, saskaņā ar kuru, izvērtējot pārkāpuma smagumu, būtu jāņem vērā "katra uzņēmuma nodarītā kaitējuma [pārkāpjošās rīcības] reālā ietekme uz konkurenci".

111 Šī premisa tomēr ir kļūdaina.

112 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru pret konkurenci vērstu darbību sekas pašas par sevi nav noteicošais kritērijs, novērtējot, vai naudas soda apmērs ir atbilstošs (Tiesas 2003. gada 2. oktobra spriedums lietā C-194/99 P *Thyssen Stahl*/Komisija, *Recueil*, I-10821. lpp., 118. punkts, un 2009. gada 3. septembra spriedums lietā C-534/07 P *Prym* un *Prym Consumer*/Komisija, Krājums, I-7415. lpp., 96. punkts).

Pārkāpumu smagums ir jānoskaidro, pamatojoties uz ļoti daudziem elementiem, piemēram, īpašajiem lietas apstākļiem, lietā pastāvošo situāciju un naudas sodu preventīvo raksturu (skat. Tiesas 2005. gada 28. jūnija spriedumu apvienotajās lietās C-189/02 P, C-202/02 P, no C-205/02 P līdz C-208/02 P un C-213/02 P *Dansk Rørindustri* u.c./Komisija, Krājums, I-5425. lpp., 241. un 242. punkts un tajos minētā judikatūra), un, piemēram, faktiem, kas norāda uz nodomu, var būt lielāka nozīme nekā faktiem, kas attiecas uz pārkāpuma sekām, it īpaši gadījumā, kad runa ir par sevišķi smagiem pārkāpumiem (skat. iepriekš minētos spriedumus lietā *Thyssen Stahl*/Komisija, 118. punkts, un lietā *Prym* un *Prym Consumer*/Komisija, 96. punkts un tajā minētā judikatūra).

113 Turklāt prasītāja ir sniegusi nepilnīgu Pamatnostādņu interpretāciju. Saskaņā ar Pamatnostādņu 1.A punktu, "novērtējot pārkāpuma smagumu, jāņem vērā tā raksturs, faktiskā ietekme uz tirgu gadījumos, kad to iespējams noteikt, un attiecīgā ģeogrāfiskā tirgus apjoms". Piemērojot šos kritērijus, "pārkāpumi tiek grupēti vienā no trim pārkāpumu kategorijām: sīkāki pārkāpumi, smagi pārkāpumi un sevišķi smagi pārkāpumi". Saistībā ar sevišķi smagiem pārkāpumiem Pamatnostādnēs tostarp ir precizēts, ka "šie parasti ir horizontāli ierobežojumi, piemēram, cenu karteļi", un ka piemērojamie naudas sodi ir "vairāk par [EUR] 20 miljoniem". Turklāt Pamatnostādnēs ir paredzēts, ka "katrā no minētajām kategorijām piedāvāto sodanaudu [naudas sodu] apjoms [diapazons] dos iespēju uzņēmumiem piemērot diferencētu pieeju, ņemot vērā izdarīto pārkāpumu smagumu [raksturu]".

114 Tātad Pamatnostādnēs ir skaidri likts uzsvars uz pārkāpuma raksturu kā noteicošo elementu pārkāpuma smaguma novērtējumā saistībā ar naudas soda sākumsummas noteikšanu (šajā ziņā skat. arī Vispārējās tiesas 2008. gada 8. oktobra spriedumu lietā T-73/04 *Carbone-Lorraine*/Komisija, Krājums, II-2661. lpp., 91. punkts). Saistībā ar konkrētām pārkāpuma sekām Pamatnostādnēs ir paredzēts "konkrētās ietekmes uz tirgu" kritērijs, kas attiecas uz pārkāpumu kopumā, nevis uz katra uzņēmuma rīcības sekām (šajā ziņā skat. Tiesas 2009. gada 12. novembra spriedumu lietā C-554/08 P *Carbone-Lorraine*/Komisija, Krājumā nav publicēts, 21. un 24. punkts), turklāt precizējot, ka tas tiek ņemts vērā tikai tad, ja to iespējams noteikt.

115 Turklāt apstrīdētajā lēmumā Komisija ir uzskatījusi, ka "nav iespējams noteikt konkrētu [strīdīgā pārkāpuma] ietekmi uz EEZ tirgu", un līdz ar to norādījusi, ka tā nav balstījusies "konkrēti uz [pārkāpuma] īpašo ietekmi [uz tirgu]" (apstrīdētā lēmuma preambulas 321. apsvērums), nosakot naudas soda apmēru. Tātad secinājumu, ka aplūkojamajā gadījumā runa ir par sevišķi smagu pārkāpumu, tā ir izdarījusi, pamatojoties uz tās veikto vērtējumu par pārkāpuma raksturu, ņemot vērā apstrīdētā lēmuma 4.2. iedaļā izklāstītās pārkāpuma pamatiezīmes (skat. apstrīdētā lēmuma preambulas 320. apsvērumu) un konkrētā ģeogrāfiskā tirgus lielumu (skat. apstrīdētā lēmuma preambulas 330. apsvērumu).

116 Šī pieeja, kuru turklāt prasītāja nav apstrīdējusi, atbilst pastāvīgajai judikatūrai, saskaņā ar kuru horizontālās aizliegtās vienošanās par cenām vai tirgu sadali var tikt kvalificētas kā sevišķi smagi pārkāpumi tikai to rakstura dēļ vien un Komisijai nav pienākuma pierādīt tostarp konkrētu pārkāpuma ietekmi uz tirgu (iepriekš 112. punktā minētais Tiesas spriedums lietā *Prym* un *Prym Consumer* /Komisija, 75. punkts, un Tiesas 2009. gada 24. septembra spriedums apvienotajās lietās C-125/07 P, C-133/07 P, C-135/07 P un C-137/07 P *Erste Group Bank* u.c./Komisija, Krājums, I-8681. lpp., 103. punkts).

117 Attiecībā uz prasītājas norādīto "katra uzņēmuma nodarītā kaitējuma [pārkāpjošās rīcības] reālās ietekmes uz konkurenci" kritēriju ir jāatzīmē, ka tas ir minēts Pamatnostādņu 1.A punkta priekšpēdējā daļā, kurā ir paredzēts, ka, "ja pārkāpumā iesaistīti vairāki uzņēmumi (piemēram, karteļi), atsevišķos gadījumos var būt vajadzība izsvērt piemērojamo sodanaudu [naudas sodu] apjomus, kas noteikti atbilstoši katrai no trim kategorijām, lai ņemtu vērā nodarījuma īpašo nozīmi un līdz ar to katra uzņēmuma nodarītā kaitējuma reālo ietekmi uz konkurenci, īpaši gadījumos, kad uzņēmumi, kuri izdarījuši viena veida konkurences pārkāpumus, būtiski atšķiras pēc apjoma [lieluma]". Tādējādi runa ir vienīgi par neobligātu kritēriju, kas ļauj pielāgot naudas soda sākumsummu gadījumos, kad pārkāpumā ir iesaistīti vairāki uzņēmumi, nevis par noteicošo kritēriju minētā naudas soda apmēra

noteikšanā. Turklāt minētais kritērijs attiecas nevis uz katra no uzņēmumiem, kas piedalījušies konkrētā pārkāpumā, pret konkurenci vērstās rīcības seku izteikšanu skaitļos, bet uz to, ka naudas soda sākumsummas noteikšanas mērķiem tiek ņemtas vērā iespējamās objektīvās atšķirības starp uzņēmumiem, piemēram, būtiskas atšķirības to lielumā.

118 No tā izriet, ka, pat ja tiktu pieņemts, ka *ICI Acrylics* īpašnieka maiņa nav izraisījusi nekādu papildu kaitējumu konkurencei, kā to apgalvo prasītāja, šis apstāklis neļauj secināt, ka prasītāja un *Lucite* ir devušas ieguldījumu pārkāpuma "vienīgajā smagumā" un ka naudas soda sākumsumma tātad ir bijusi jāsadala starp šīm sabiedrībām.

119 Otrkārt, prasītājas tēzē par nepieciešamību sadalīt naudas soda sākumsummu starp prasītāju un *Lucite* nav ņemts vērā apstāklis, ka apsvērumi, kas ir minētās summas noteikšanas pamatā (skat. apstrīdētā lēmuma preambulas 319.–336. apsvērumu), tai piemērojami pilnā apjomā.

120 Šajā sakarā ir jāuzsver, ka saskaņā ar apstrīdēto lēmumu gan prasītāja, gan *Lucite* ir izdarījušas minētā lēmuma 1. pantā paredzēto pārkāpumu. Prasītāja neapstrīd savu atbildību par šādu pārkāpumu (skat. šā sprieduma 40. punktu). Tāpat prasītāja nepastrīd Komisijas vērtējumu, saskaņā ar kuru tā ir uzskatāma "par uzņēmumu [EKL] 81. panta piemērošanas mērķiem" (apstrīdētā lēmuma preambulas 288. apsvērums).

121 Turklāt prasītāja neapstrīd ne pārkāpuma smaguma vērtējumu, ko Komisija veikusi apstrīdētā lēmuma preambulas 319.–331. apsvērumā, ne arī Komisijas vērtējumu, saskaņā ar kuru diferencētās pieejas piemērošanas ietvaros apgrozījums, ko guvusi *Lucite* no *PMMA* produktu pārdošanas 2000. gadā, ir atbilstošs rādītājs attiecībā uz *ICI Acrylics* relatīvo lielumu un ekonomisko varu konkrētajā tirgū (apstrīdētā lēmuma preambulas 334. apsvērums).

122 Šajos apstākļos prasītājas argumenti īstenībā ir vērsti uz to, lai attiecībā uz naudas soda sākumsummu pieprasītu sev labvēlīgāku attieksmi nekā pārējiem apstrīdētā lēmuma adresātiem tikai tādēļ, ka tā ir nodevusi aktīvus, kas ir pārkāpuma priekšmets.

123 Tomēr tās izdarītais pārkāpums šā iemesla dēļ vien nav kļuvis mazāk smags. Prasītājai tātad ir tikusi uzlikta tāda pati naudas soda pamatsumma, kāda tai būtu noteikta gadījumā, ja tā vietā, lai nodotu *ICI Acrylics* sabiedrībai *Lucite* no 1999. gada 2. novembra, prasītāja vienkārši būtu izstājusies no pārkāpuma tajā pašā datumā.

124 No tā izriet, ka – pretēji prasītājas apgalvojumiem un neraugoties uz to, ka tā piedalījās pārkāpumā, izmantojot tos pašus aktīvus, ko vēlāk izmantoja *Lucite*, – prasītāja ir izdarījusi pārkāpumu, kura smagums attaisno tādas sākumsummas uzlikšanu tai, kādu prasītājai noteikusi Komisija. Līdz ar to nevar piekrist prasītājas tēzei, ka šī sākumsumma esot bijusi jāsadala starp to un *Lucite*.

125 Pārējie prasītājas argumenti nevar grozīt šo secinājumu.

126 Pirmkārt, prasītāja norāda, ka naudas soda "raksturlieluma "ilgums" sadale" starp prasītāju un *Lucite* nav pietiekama. Saskaņā ar Pamatnostādnēs paredzēto metodi vislielākā ietekme uz naudas soda pamatsummu esot naudas soda "raksturlielumam "smagums"", jo par katru pārkāpuma gadu sākumsumma tiekot palielināta tikai par 10 %. Tātad, nepastāvot "lineārai attiecībai" starp pārkāpuma ilgumu un naudas soda pamatsummu, lai gan "raksturlielums "ilgums"" esot ticis sadalīts starp prasītāju un *Lucite*, tām noteikto pamatsummu kopējā summa pārsniedzot to, kas tiktu aprēķināta, ja *ICI Acrylics* paliktu tas pats īpašnieks.

127 Šajā sakarā ir jāatgādina, ka prasītājas naudas soda pamatsumma tika noteikta atbilstoši tās dalības pārkāpumā ilgumam (skat. šā sprieduma 26. punktu). Tātad, kā to pamatoti uzsver Komisija, naudas soda "raksturlielums "ilgums"" starp prasītāju un *Lucite* esot ticis "sadalīts" pareizi.

128 Kā to apgalvo prasītāja, ir taisnība, ka prasītājai un *Lucite* noteikto pamatsummu kopējā summa pārsniedz to, kas tiktu aprēķināta, ja *ICI Acrylics* paliktu tas pats īpašnieks (skat. šā sprieduma 108. punktu). Tomēr ir jākonstatē, ka runa ir tikai par tās metodes piemērošanas sekām, kas paredzēta Pamatnostādnēs, kuras atspoguļo Komisijas iecerēto politiku naudas sodu noteikšanas jomā. Ņemot vērā rīcības brīvību, kāda šajā sakarā ir Komisijai (šajā ziņā skat. Tiesas 1983. gada 7. jūnija spriedumu apvienotajās lietās no 100/80 līdz 103/80 *Musique Diffusion française* u.c./Komisija, *Recueil*, 1825. lpp., 105.–109. punkts), tai bija tiesības noteikt šādu attiecību starp pārkāpuma smaguma un ilguma kritērijiem.

129 Tādējādi apstāklis, ka pārkāpuma smaguma kritērijam aplūkojamajā lietā ir bijis lielāks svars naudas soda pamatsummas noteikšanā nekā pārkāpuma ilguma kritērijam, nav pamats piekrist prasītājas tēzei par nepieciešamību veikt naudas soda ""smaguma elementa" sadalīšanu" starp prasītāju un *Lucite*.

130 Turklāt, ja tiktu piemērota "lineārā attiecība" starp pārkāpuma ilgumu un naudas soda pamatsummu, proti, ja naudas soda sākumsumma tiktu reizināta ar uzņēmuma dalības pārkāpumā gadu skaitu, tas aplūkojamajā lietā būtu par sliktu prasītājai, jo pamatsumma būtu noteikta lielākā apmērā nekā tai faktiski noteiktā summa.

131 Otrkārt, ir jānoraida prasītājas argumenti, kas saistīti ar paziņojumā par iebildumiem ietverto Komisijas apgalvojumu, saskaņā ar kuru, "ja uzņēmums, kas iegādājies aktīvus, turpina pārkāpt [EKL] 81. pantu un/vai EEZ līguma 53. pantu, atbildība par pārkāpumu ir jāsadala starp aktīvu, kas ir pārkāpuma priekšmets, pārdevēju un iegādātāju" (paziņojuma par iebildumiem 347. punkts).

132 Pretēji prasītājas piedāvātajai interpretācijai šajā apgalvojumā nav sniegti nekādi precizējumi par iespējamo naudas soda "smaguma elementa" sadali starp prasītāju un *Lucite*. Kā skaidri izriet no Komisijas izmantotā formulējuma un minētā apgalvojuma vietas paziņojuma par iebildumiem 5.6. punktā, šis apgalvojums attiecas vienkārši uz atbildības par pārkāpumu sadali starp aktīvu, kas ir pārkāpuma priekšmets, pārdevēju un iegādātāju saistībā ar paziņojuma par iebildumiem adresātu noteikšanu. Šis pats secinājums ir izdarāms attiecībā uz zemsvītras piezīmē ietverto norādi uz Komisijas 1988. gada 21. decembra Lēmuma 89/190/EEK par procedūru saskaņā ar EEK līguma 85. pantu (IV/31.865, *PVC*) (OV 1989, L 74, 1. lpp.) preambulas 43. apsvērumu. Turklāt ir jāatgādina, ka apstrīdētajā lēmumā Komisija ir veikusi šādu atbildības par pārkāpumu sadali starp prasītāju un *Lucite* (skat. šā sprieduma 21. punktu).

133 Treškārt, prasītāja norāda, ka savā agrākajā lēmumpieņemšanas praksē Komisija ir piemērojusi metodi, kas izpaužas kā naudas soda summas sadalīšana atbilstoši īpašumtiesību uz pārkāpēju vienību turēšanas laikposmiem.

134 Šajā sakarā pietiek atgādināt, ka Komisijas lēmumpieņemšanas prakse nav uzskatāma par tiesisko regulējumu attiecībā uz naudas sodu apmēra noteikšanu konkurences jomā, jo Komisijai šajā jomā ir plaša rīcības brīvība un šīs rīcības īstenošanā tai nav saistoši tās agrāk veiktie vērtējumi (skat. iepriekš 112. punktā minēto spriedumu lietā *Prym* un *Prym Consumer*/Komisija, 98. punkts un tajā minētā judikatūra).

135 Katrā ziņā prasītāja neatspēko Komisijas argumentu, ka atšķirībā no aplūkojamās lietas prasītājas minētajos lēmumos runa bija par meitas sabiedrības, kurai bija juridiskas personas statuss, nodošanu. Taču tas nozīmē būtisku atšķirību faktos saistībā ar naudas sodu apmēra noteikšanu, jo, tā kā *ICI Acrylics* nebija juridiskas personas statusa, tai nevarēja tikt uzlikts naudas sods. Līdz ar to aplūkojamajā lietā prasītāja katrā ziņā nevar lietderīgi atsaukties uz Komisijas lēmumpieņemšanas praksi saistībā ar meitas sabiedrības nodošanu pārkāpuma laikposma gaitā.

136 Visbeidzot, ir jāatzīmē, ka šajā prasības pamatā prasītāja ir minējusi arī samērīguma un vienlīdzīgas attieksmes principu pārkāpumu. Tomēr šajā sakarā tā neizvirza nekādus konkrētus argumentus papildus tiem, kas izvērtēti iepriekš saistībā ar apgalvojumu par Komisijas pienākuma "sadalīt "smaguma elementu"" esamību tādēļ, ka no nodošanas neizrietot papildu kaitējums konkurencei. Tādējādi arī šie argumenti ir jānoraida.

137 Līdz ar to trešais prasības pamats, ciktāl ar to paredzēts pamatot prasību atcelt apstrīdētā lēmuma 2. pantu, ir jānoraida. Turklāt šajā prasības pamatā izvirzītie elementi neļauj arī pamatot naudas soda apmēra samazināšanu, īstenojot Vispārējās tiesas neierobežoto kompetenci.

Par ceturto pamatu – to, ka naudas soda sākumsummas palielināšana preventīvās iedarbības nodrošināšanai neesot veikta atbilstoši

138 Šis prasības pamats ir iedalāms divās daļās. Pirmajā daļā prasītāja norāda, ka, nosakot naudas soda sākumsummas palielinājumu preventīvās iedarbības nodrošināšanai, Komisija nav ievērojusi tās faktisko finansiālo spēju. Otrajā daļā prasītāja, pakārtoti, apgalvo, ka Komisija ir pārkāpusi samērīguma un vienlīdzīgas attieksmes principus.

Par pirmo pamata daļu – to, ka Komisija neesot ievērojusi faktisko prasītājas finansiālo spēju

139 Prasītāja apgalvo, ka, palielinot par 50 % naudas soda sākumsummu pietiekamas preventīvās iedarbības nodrošināšanai, nav tikusi ievērota tās faktiskā finansiālā spēja. Kā prasītāja to esot pierādījusi izmeklēšanas laikā, šī spēja neesot pienācīgi atspoguļota tās apgrozījumā, uz kuru Komisija ir pamatojusies, nosakot palielinājumu. Prasītāja uzskata, ka apgrozījuma kritērijam ir "indikatīva" vai "aptuvenas vērtības" nozīmē attiecībā uz uzņēmuma ekonomisko varu, bet ar to nepietiek tad, ja attiecīgais uzņēmums sniedz citus pierādījumus par tā ekonomisko varu. Līdz ar to attiecīgais palielinājums esot atceļams.

140 Šajā sakarā vispirms ir jānorāda, ka apstrīdētā lēmuma preambulas 337. apsvērumā Komisija ir norādījusi, ka sevišķi smagu pārkāpumu kategorijā potenciāli uzliekamo naudas sodu skala pieļauj arī naudas sodu noteikšanu tādā līmenī, kas nodrošina to pietiekamu preventīvu iedarbību, "ņemot vērā katra uzņēmuma lielumu un ekonomisko varu". Lai novērtētu prasītājas lielumu un ekonomisko varu, Komisija ir ņēmusi vērā tās apgrozījumu pasaulē 2005. gadā (EUR 8,49 miljardi), kas bija pēdējais gads pirms gada, kurā tika pieņemts apstrīdētais lēmums, un ir nolēmusi tai uzliktajam naudas sodam piemērot reizināšanas koeficientu "1,5" (skat. apstrīdētā lēmuma preambulas 349. un 350. apsvērumu).

141 Šajā kontekstā, atbildot uz prasītājas argumentiem saistībā ar apgrozījuma izmantošanu tās ekonomiskās spējas novērtēšanai, Komisija ir norādījusi, ka apgrozījuma kritērijs ir saprātīgs un lietderīgs uzņēmuma ekonomiskās spējas un varas rādītājs un ka tā ir piemērojusi šo kritēriju visiem konkrētajiem uzņēmumiem vienādi (apstrīdētā lēmuma preambulas 347. apsvērums).

142 Turpinājumā – saistībā ar preventīvās iedarbības jēdzienu ir jāatgādina, ka tas ir viens no elementiem, kas jāņem vērā, nosakot naudas soda apmēru. No pastāvīgās judikatūras izriet, ka Regulas Nr. 1/2003 23. panta 2. punktā paredzēto sodu, kas uzlikti par EKL 81. panta pārkāpumiem, mērķis ir sodīt attiecīgo uzņēmumu prettiesisko rīcību, kā arī atturēt gan attiecīgos uzņēmumus, gan citus tirgus dalībniekus no iespējamiem Savienības konkurences tiesību normu pārkāpumiem nākotnē. Tādējādi Komisija, nosakot naudas soda apmēru, cita starpā var ņemt vērā attiecīgā uzņēmuma lielumu un ekonomisko varu (šajā ziņā skat. Tiesas 2006. gada 29. jūnija spriedumu lietā C-289/04 P *Showa Denko* /Komisija, Krājums, I-5859. lpp., 16. punkts un tajā minētā judikatūra).

143 Attiecīgā uzņēmuma lieluma un kopējo resursu ņemšana vērā, lai nodrošinātu pietiekamu naudas soda preventīvo iedarbību, ir saistīta ar vēlamo iedarbību uz minēto uzņēmumu, jo sodam nav jābūt niecīgam, tostarp ņemot vērā uzņēmuma finansiālo spēju (Tiesas 2010. gada 17. jūnija spriedums lietā C-413/08 P *Lafarge*/Komisija, Krājums, I-5361. lpp., 104. punkts). Tādējādi cita starpā ir ticis nospriests, ka preventīvās iedarbības mērķis, kuru Komisijai ir tiesības sasniegt, nosakot naudas soda apmēru, var tikt korekti sasniegts vienīgi tad, ja tiek izvērtēta attiecīgā uzņēmuma situācija naudas soda uzlikšanas dienā (Vispārējās tiesas 2006. gada 5. aprīļa spriedums lietā T-279/02 *Degussa* /Komisija, Krājums, II-897. lpp., 278. punkts).

144 Aplūkojamajā lietā prasītāja neapstrīd pašu iespēju Komisijai ņemt vērā uzņēmuma lielumu un ekonomisko varu, lai pielāgotu naudas soda apmēru. Tomēr tā apstrīd apgrozījuma kritērija atbilstību pašas prasītājas lieluma un ekonomiskās varas novērtēšanā.

145 Šajā sakarā ir jānorāda, ka Tiesa konsekventi ir uzskatījusi, ka uzņēmuma kopējais apgrozījums ir rādītājs, kas, lai arī aptuveni un neprecīzi, liecina par tā lielumu un ekonomisko varu (skat. iepriekš 112. punktā minēto spriedumu apvienotajās lietās *Dansk Rørindustri* u.c./Komisija, 243. punkts un tajā minētā judikatūra). Tāpēc jau agrāk ir ticis lemts, ka nolūkā noteikt naudas sodu tādā līmenī, kāds tam nodrošina pietiekami preventīvu iedarbību, Komisija var ņemt vērā konkrētā uzņēmuma kopējo apgrozījumu (iepriekš 142. punktā minētais Tiesas spriedums lietā *Showa Denko*/Komisija, 15.–18. punkts, un Tiesas 2008. gada 22. maija spriedums lietā C-266/06 P *Evonik Degussa*/Komisija un Padome, Krājumā nav publicēts, 120. punkts; Vispārējās tiesas 2003. gada 9. jūlija spriedums lietā T-220/00 *Cheil Jedang*/Komisija, *Recueil*, II-2473. lpp., 96. punkts).

146 Tādējādi, lai gan judikatūrā ir skaidri atzīts, ka kopējais uzņēmuma apgrozījums ir tā lieluma un ekonomiskās varas "rādītājs", kas var būt "aptuvens" un "neprecīzs", tajā pašā laikā tā atļauj šā kritērija izmantošanu saistībā ar naudas soda apmēra palielinājuma noteikšanu preventīvās iedarbības nodrošināšanai. Šim risinājumam ir neapstrīdama priekšrocība tādā ziņā, ka tas ļauj Komisijai, nosakot naudas sodu apmēru, izmantot objektīvu kritēriju un to vienādi pielietot attiecībā uz visiem konkrētajiem uzņēmumiem.

147 Tātad ar apgalvojumu, ka uzņēmuma apgrozījums atspoguļo uzņēmuma ekonomisko varu tikai aptuveni un neprecīzi, vien nepietiek, lai noliegtu šā kritērija atbilstību saistībā ar naudas soda apmēra palielinājuma noteikšanu preventīvās iedarbības nodrošināšanai.

148 Kā to būtībā apgalvo prasītāja, ir taisnība, ka nav jāaizmirst par šāda palielinājuma noteikšanas mērķi pielāgot naudas sodu tādējādi, lai tiktu nodrošināts, ka naudas sods nav pārāk niecīgs vai – gluži pretēji – pārmērīgs, tostarp ņemot vērā attiecīgā uzņēmuma finansiālo spēju (skat. šā sprieduma 143. punktu, kā arī norādītajā punktā minēto Vispārējās tiesas spriedumu lietā *Degussa*/Komisija, 283. punkts, un Vispārējās tiesas 2008. gada 18. jūnija spriedumu lietā T-410/03 *Hoechst*/Komisija, Krājums, II-881. lpp., 379. punkts).

149 Tomēr prasītājas norādītie fakti neļauj konstatēt, ka Komisijas vērā ņemtais prasītājas apgrozījums rada šajā ziņā tik maldinošu priekšstatu par tās finansiālo spēju, ka konkrētajā gadījumā minētais mērķis netiek ievērots.

150 Vispirms ir jānorāda, ka prasītāja nesniedz nekādus konkrētus pierādījumus tās izvirzīto argumentu un minēto skaitļu pamatošanai, jo prasības pieteikumā šajā sakarā nav nevienas norādes uz kādu dokumentu.

151 Turpinājumā ir jākonstatē, ka prasības pieteikumā prasītāja vienīgi norāda uz saistībām, kuras attiecas uz pensijām un kuru apjoms esot lielāks, nekā to liktu domāt prasītājas lielums, kā arī uz parādu, kas saistīts ar 1997. gadā veiktās iegādes finansēšanu, tomēr sīkāk nepaskaidrojot, kā konkrēti šīs saistības ietekmē tās 2005. gada apgrozījuma, ko ņēmusi vērā Komisija, atbilstību.

152 Kā to pareizi norāda Komisija, ir jāatzīmē, ka šie elementi attiecas uz vairākiem gadiem un līdz ar to nav obligāti uzskatāmi par uzticamu rādītāju attiecībā uz uzņēmuma ekonomisko varu apstrīdētā lēmuma pieņemšanas brīdī un ka turklāt šie elementi principā nenovēršami ietekmē uzņēmuma apgrozījumu. Turklāt pati prasītāja prasības pieteikumā apgalvo, ka minētais parāds "ir ietekmējis tās darbības". Tāpat prasītāja nav apstrīdējusi Komisijas argumentu, ka attiecīgās saistības noteikti ietekmētu tās apgrozījumu.

153 Turklāt ir jāuzsver, ka prasītāja nepaskaidro, kādā mērā apgrozījuma kritērijs pienācīgi neatspoguļo tās finansiālo spēju, ņemot vērā tās norādītos faktus. Tā tikai lūdz veikt Komisijas piemērotā palielinājuma beznosacījuma atcelšanu. Tomēr ir jākonstatē, ka šādā gadījumā prasītāja tiktu nostādīta tādā pašā

situācijā kā *Barlo* un *Lucite*, kurām nav ticis piemērots palielinājums preventīvās iedarbības nodrošināšanai. Taču šo divu uzņēmumu apgrozījumi 2005. gadā atbilda aptuveni 4 % un 13 % no prasītājas apgrozījuma (skat. apstrīdētā lēmuma preambulas 36. un 46. apsvērumu). Tā kā nav sniegti pārliecinoši pierādījumi, nevar piekrist apgalvojumam, ka prasītājas apgrozījums šajā ziņā rada maldinošu priekšstatu par tās finansiālo spēju.

154 No tā izriet, ka prasītāja nav atspēkojusi Komisijas vērtējumu, saskaņā ar kuru tās apgrozījums ir "saprātīgs un lietderīgs tās ekonomiskās spējas un varas rādītājs" (apstrīdētā lēmuma preambulas 347. apsvērums). Līdz ar to pretēji prasītājas apgalvojumam Komisija varēja pamatoties uz minēto apgrozījumu, lai noteiktu atbilstošu palielinājumu (skat. tostarp šā sprieduma 146. un 147. punktu).

155 Turklāt, ciktāl prasītāja apgalvo, ka Komisija nav izskatījusi administratīvā procesa laikā iesniegtos pierādījumus attiecībā uz tās finansiālo spēju, arī šis arguments ir jānoraida. Pirmkārt, prasītāja vienīgi izsaka apgalvojumu, kas nav pamatots ne ar kādiem konkrētiem faktiem, kā, piemēram, norādi uz pierādījumiem, ko Komisija neesot ņēmusi vērā. Otrkārt, katrā ziņā no apstrīdētā lēmuma izriet, ka Komisija ir izskatījusi prasītājas argumentus par to, ka tās apgrozījuma dēļ pārāk augstu ir tikusi novērtēta tās finansiālā spēja, tajā pašā laikā secinot, ka apgrozījums ir saprātīgs un lietderīgs tās ekonomiskās spējas un varas rādītājs (apstrīdētā lēmuma preambulas 343. un 347. apsvērums). Lai gan Komisija nav detalizēti atbildējusi uz katru no prasītājas argumentiem, šis apstāklis vien neļauj secināt, ka šie argumenti nav tikuši izskatīti.

156 Visbeidzot, prasītāja norāda arī, ka aplūkojamajā lietā naudas soda palielināšanas nepieciešamība ir bijusi īpaši jāpamato tādēļ, ka neviens no īstajiem pārkāpuma autoriem – kā tā esot pierādījusi – nekad nav bijis nodarbināts pie prasītājas un nav bijis iecelts nevienā no atbildīgajiem posteņiem tās struktūrā, neviens no tās vadības locekļiem nav veicinājis pārkāpuma izdarīšanu un naudas soda apmērs jau tā bija ļoti liels.

157 Šajā sakarā pietiek atgādināt, ka apstrīdētā lēmuma preambulas 337.–350. apsvērumā Komisija, novērtējot pārkāpuma smagumu, ir veikusi naudas soda sākumsummas palielināšanu nolūkā nodrošināt tam "pietiekami preventīvu iedarbību, ņemot vērā katra uzņēmuma lielumu un ekonomisko varu" (apstrīdētā lēmuma preambulas 337. apsvērums). Šo naudas soda aprēķināšanas posmu nosaka nepieciešamība pielāgot sākumsummu tādējādi, lai naudas sodam būtu pietiekami preventīvs raksturs, ņemot vērā uzņēmuma kopējos resursus un tā spēju rast nepieciešamos līdzekļus naudas soda samaksai. Līdz ar to prasītājas apgalvojumiem, ka neviens no īstajiem pārkāpuma autoriem nekad nav bijis nodarbināts pie prasītājas un nav bijis iecelts nevienā no atbildīgajiem posteņiem tās struktūrā un ka neviens no tās vadības locekļiem nav veicinājis pārkāpuma izdarīšanu, šajā kontekstā nav nozīmes, un tātad tie nav iedarbīgi.

158 Līdz ar to ir jākonstatē, ka ar prasības pamata pirmajās daļā izvirzītajiem argumentiem nav iespējams apstrīdēt palielinājumu, kāds piemērots prasītājai apstrīdētā lēmuma preambulas 349. un 350. apsvērumā.

159 Tādēļ prasības pamata pirmā daļa ir jānoraida tiktāl, ciktāl ar to paredzēts pamatot prasību atcelt apstrīdētā lēmuma 2. pantu.

Par otro pamata daļu – samērīguma un vienlīdzīgas attieksmes principu pārkāpumu

160 Prasītāja apgalvo, ka, pat ja tiktu pieņemts, ka Komisijai bija tiesības piemērot palielinājumu preventīvās iedarbības nodrošināšanai, pamatojoties vienīgi uz apgrozījumu, Komisijai pret apstrīdētā lēmuma adresātiem bija jāizrāda taisnīga un samērīga attieksme. Taču prasītājai piemērotais palielinājums esot proporcionāli lielāks nekā *Atofina* piemērotais palielinājums, un līdz ar to esot pārkāpti samērīguma un vienlīdzīgas attieksmes principi.

161 Šajā sakarā ir jānorāda, ka apgrozījums, ko Komisija ņēmusi vērā prasītājas gadījumā (EUR 8,49 miljardi), – kā to norāda prasītāja – faktiski ir sešpadsmit reizes mazāks nekā *Atofina* apgrozījums (EUR 143 miljardi), savukārt prasītājas naudas sodam piemērotais palielinājums (50 %) ir tikai četras reizes mazāks par *Atofina* piemēroto palielinājumu (200 %).

162 Tomēr ar šo apsvērumu nepietiek, lai apšaubītu prasītājai piemērotā palielinājuma līmeni tās minēto principu aspektā.

163 Pirmkārt, šī atšķirība no kādam citam uzņēmumam piemērotās attieksmes vien nenozīmē, ka prasītājas naudas soda palielinājums nav samērīgs ar sasniedzamo mērķi, kas saskaņā ar apstrīdētā lēmuma preambulas 337. apsvērumu ir noteikt tai uzliktā naudas soda apmēru līmenī, kas tam nodrošinātu pietiekamu preventīvu iedarbību, ņemot vērā tās lielumu un ekonomisko varu. Tomēr šajā prasības pamata daļā prasītāja šajā sakarā argumentus nav izvirzījusi.

164 Katrā ziņā, ja prasītājas arguments, ciktāl tas vērsts uz *Atofina* situāciju, tiktu atzīts par pamatotu, prasītājas naudas soda palielinājums būtu noteikts tikai aptuveni 12,5 % apmērā (palielinājums, kas ir sešpadsmit reizes mazāks nekā *Atofina* noteiktais palielinājums 200 % apmērā). Taču, ņemot vērā prasītājas lielumu un ekonomisko varu, ko atspoguļo tās apgrozījums 2005. gadā, šāds palielinājums nebūtu pietiekams attiecīgā mērķa sasniegšanai.

165 Otrkārt, pat ja tiktu pieņemts, ka šī atšķirība var tikt uzskatīta par vienlīdzīgas attieksmes principa pārkāpumu, no tā obligāti neizrietētu, ka prasītājai ir tiesības uz tai piemērotā palielinājuma samazināšanu.

166 Šajā ziņā Komisija pareizi norāda, ka prasītāja mēģina "ačgārni" piemērot risinājumu, kas paredzēts Vispārējās tiesas 2004. gada 29. aprīļa spriedumā apvienotajās lietās T-236/01, T-239/01, no T-244/01 līdz T-246/01, T-251/01 un T-252/01 *Tokai Carbon* u.c./Komisija (*Recueil*, II-1181. lpp., 244.–249. punkts). Lietā, kurā pasludināts minētais spriedums, uzņēmuma *Showa Denko KK* (turpmāk tekstā – "*SDK*") apgrozījums bija divas reizes lielāks nekā uzņēmumam *VAW Aluminium AG* (turpmāk tekstā – "*VAW*"). Tomēr Komisija noteica *SDK* palielinājumu, kas bija sešas reizes lielāks (150 %) nekā *VAW* noteiktais palielinājums (25 %). Šajā situācijā Vispārējā tiesa nolēma aizstāt *SDK* noteikto palielinājumu ar palielinājumu 50 % apmērā, kas tātad bija divas reizes lielāks nekā *VAW* noteiktais palielinājums.

167 Tomēr tas nenozīmē, ka tāds uzņēmums kā prasītāja var savā labā atsaukties uz apgalvoto vienlīdzīgas attieksmes principa pārkāpumu, kas izriet no apstākļa, ka kādam par prasītāju lielākam uzņēmumam ir noteikts naudas soda palielinājums, kura līmenis nav pietiekami augsts, lai atspoguļotu atšķirības šo divu uzņēmumu lielumā.

168 Treškārt, katrā ziņā prasītājai noteiktā palielinājuma līmeņa pamatotība no vienlīdzīgas attieksmes un samērīguma principu viedokļa attiecīgā gadījumā būtu jāpārbauda ne tikai salīdzinājumā ar *Atofina* piemēroto palielinājumu, bet arī salīdzinājumā ar pārējiem iesaistītajiem uzņēmumiem piemērotajiem palielinājumiem.

169 It īpaši no judikatūras izriet, ka risinājums, ko izvēlējusies Vispārējā tiesa, izvērtējot šo prasības pamata daļu, nedrīkst radīt nevienlīdzīgu attieksmi pret uzņēmumiem, kas piedalījušies attiecīgajā pārkāpumā (šajā ziņā skat. iepriekš 97. punktā minēto Tiesas spriedumu lietā *Sarrió*/Komisija, 97. punkts, un Tiesas 2007. gada 25. janvāra spriedumu lietā C-407/04 P *Dalmine*/Komisija, Krājums, I-829. lpp., 152. punkts).

170 Prasības pieteikumā prasītāja šajā ziņā nav izvirzījusi argumentus.

171 Turklāt ir jāatgādina, ka paaugstināšanas secībā apstrīdētajā lēmumā noteiktie palielinājumi ir šādi:

— *Barlo*, kuras apgrozījums bija EUR 310,85 miljoni (apstrīdētā lēmuma preambulas 46. apsvērums), palielinājums nav ticis piemērots;

— *Lucite*, kuras apgrozījums bija aptuveni EUR 1,14 miljardi (apstrīdētā lēmuma preambulas 36. apsvērums), palielinājums nav ticis piemērots;

— trīs *Total* grupas sabiedrībām (*Arkema*, *Altuglas* un *Altumax*), kuru apgrozījums bija EUR 5,71 miljardi (apstrīdētā lēmuma preambulas 14. apsvērums), tika piemērots "hipotētisks" palielinājums 25 % apmērā (reizināšanas koeficients 1,25), aprēķinot palielinājumu sakarā ar recidīvu, kas attiecas uz šīm trim sabiedrībām (skat. apstrīdētā lēmuma 233. zemsvītras piezīmi). Turklāt, lemjot par šo sabiedrību celto prasību par apstrīdēto lēmumu, Vispārējā tiesa samazināja tām uzlikto naudas sodu, pārrēķinot tā kopējo summu, pamatojoties uz palielinājumu 25 % apmērā preventīvās iedarbības nodrošināšanai (Vispārējās tiesas 2011. gada 7. jūnija spriedums lietā T-217/06 *Arkema France* u.c./Komisija, Krājums, II-2593. lpp., 339. un 340. punkts);

— prasītājai, kuras apgrozījums 2005. gadā bija EUR 8,49 miljardi, tika piemērots palielinājums 50 % apmērā (reizināšanas koeficients 1,5);

— *Degussa*, kuras apgrozījums bija EUR 11,75 miljardi, tika piemērots palielinājums 75 % apmērā (reizināšanas koeficients 1,75);

— *Atofina* (piecas *Total* grupas sabiedrības), pamatojoties uz *Total SA* apgrozījumu 2005. gadā EUR 143,168 miljardu apmērā (apstrīdētā lēmuma preambulas 349. un 350. apsvērums), tika piemērots palielinājums 200 % apmērā (reizināšanas koeficients 3).

172 Tādējādi no apstrīdētā lēmuma skaidri izriet, ka *Atofina* gadījums ir īpatnējs, jo šā uzņēmuma apgrozījums bija daudz lielāks par visu pārējo iesaistīto uzņēmumu apgrozījumu. Savukārt Komisijas pieeja attiecībā uz pārējiem uzņēmumiem ir saskanīga, jo tā ir noteikusi palielinājumus 25 %, 50 % un 75 % apmērā uzņēmumiem, kuriem apgrozījums bija attiecīgi EUR 5,71 miljardi, EUR 8,49 miljardi un EUR 11,75 miljardi.

173 Ir taisnība, ka Komisija nav stingri ievērojusi matemātiskas attiecības, konkrēti, relatīva atšķirība palielinājuma līmenī (procentos) starp *Arkema* un prasītāju (+ 100 %) ir lielāka nekā atšķirība starp to apgrozījumiem (+ 48 %); šī novirze nav tik liela attiecībā uz prasītāju un *Degussa* (+ 50 % palielinājumam un + 38 % apgrozījumam).

174 Tomēr ar šo pēdējo secinājumu nepietiek, lai tiktu konstatēts prasītājas minēto principu pārkāpums. Ņemot vērā Komisijas rīcības brīvību šajā jomā un preventīvās iedarbības mērķi, kas tiek sasniegts ar attiecīgiem palielinājumiem, no Komisijas atbilstoši vienlīdzīgas attieksmes un samērīguma principiem nevar prasīt, lai tā nodrošinātu, ka atšķirības šādu palielinājumu līmeņos precīzi atspoguļo jebkādas atšķirības starp uzņēmumiem apgrozījuma ziņā (šajā ziņā un pēc analoģijas skat. arī iepriekš 145. punktā minēto spriedumu lietā *Evonik Degussa*/Komisija un Padome, 122. punkts). No judikatūras izriet, ka, lai gan apgrozījums ir uzskatāms par atbilstošu kritēriju saistībā ar naudas soda apmēra noteikšanu līmenī, kas tam nodrošina pietiekamu preventīvu iedarbību, atbilstoša naudas soda noteikšanai nav obligāti jāizriet no vienkārša aritmētiska aprēķina, kas būtu balstīts uz apgrozījumu (šajā ziņā skat. iepriekš 128. punktā minēto spriedumu apvienotajās lietās *Musique Diffusion française* u.c./Komisija, 121. punkts, un iepriekš 145. punktā minēto spriedumu lietā *Evonik Degussa* /Komisija un Padome, 120. punkts).

175 No tā izriet, ka attieksme, kāda izrādīta pret uzņēmumiem, kuru stāvoklis no apgrozījuma viedokļa ir vairāk salīdzināms ar prasītājas stāvokli nekā sabiedrības *Atofina* stāvoklis, neļauj konstatēt vienlīdzīgas attieksmes un samērīguma principu pārkāpumu. Turpretim, ja tiktu pieņemti prasītājas argumenti, saskaņā ar kuriem tā lūdz piemērot tai attieksmi, kas būtu samērīga tikai ar attieksmi pret *Atofina*, proti, būtībā nosakot palielinājumu aptuveni 12,5 % apmērā (skat. šā sprieduma 164. punktu), tiktu radīta nevienlīdzīga attieksme salīdzinājumā ar pārējiem iesaistītajiem uzņēmumiem.

176 Šajā kontekstā ir jāuzsver arī apstāklis, ka prasītāja cita starpā noklusē *Lucite* gadījumu. Ir jāatgādina, ka prasītāja un *Lucite* secīgi izdarīja pārkāpumu, izmantojot vienus un tos pašus aktīvus, un ka Komisija, pamatojoties uz tādu pašu apgrozījumu attiecībā uz *PMMA* produktiem, tām ir noteikusi vienādas

naudas soda sākumsummas. Tādējādi līdz šim brīdim abiem šiem uzņēmumiem uzlikto naudas sodu apmēri ir tikuši noteikti vienādi, bet atšķirībā no prasītājas *Lucite* nav ticis piemērots palielinājums preventīvās iedarbības nodrošināšanai. Tomēr, ņemot vērā, ka tās apgrozījums ir 7,5 reizes mazāks nekā prasītājas apgrozījums, nevar tikt apgalvots, ka prasītājai noteiktais palielinājums 50 % apmērā ir pretrunā minētajiem principiem.

177 Tādēļ prasības pamata otrā daļa, ciktāl ar to paredzēts pamatot prasību atcelt apstrīdētā lēmuma 2. pantu, ir jānoraida.

178 Turklāt iepriekš izklāstīto iemeslu dēļ prasītājas ceturtā prasības pamata ietvaros izvirzītie elementi neļauj pamatot arī naudas soda apmēra samazināšanu, ciktāl šis apmērs ir balstīts uz sākumsummas palielinājumu preventīvās iedarbības nodrošināšanai, īstenojot neierobežoto Vispārējās tiesas kompetenci. Līdz ar to šis prasības pamats ir jānoraida pilnībā.

Par piekto pamatu – nepamatotu atteikumu samazināt naudas soda apmēru par sadarbību ar Komisiju

179 Šis prasības pamats ir iedalāms divās daļās. Pirmajā daļā prasītāja kritizē Komisiju par tās atteikumu piešķirt prasītājai naudas soda apmēra samazinājumu atbilstoši Paziņojumam par sadarbību. Otrajā daļā prasītāja norāda, pakārtoti, ka Komisijai vismaz esot bijis jāatzīst sadarbības, ko prasītāja īstenojusi ārpus minētā paziņojuma piemērošanas jomas, vērtība.

Par pirmo pamata daļu – atteikumu piešķirt naudas soda apmēra samazinājumu atbilstoši Paziņojumam par sadarbību

180 Šī prasības pamata daļa būtībā ir balstīta uz diviem iebildumiem. Pirmkārt, prasītāja pārmet Komisijai, ka tā esot kļūdaini uzskatījusi, ka prasītājas sniegtā informācija nav devusi nekādu pievienoto vērtību Komisijas veiktajai izmeklēšanai. Otrkārt, tā norāda, ka nokavējumu, ar kādu tā sniegusi šo informāciju salīdzinājumā ar pārējiem uzņēmumiem, esot izraisījusi Komisijas rīcība.

– Par kļūdainu atbilstoši Paziņojumam par sadarbību iesniegtajā pieteikumā ietvertās informācijas pievienotās vērtības novērtējumu

181 Vispirms ir jāatgādina, ka Komisijai ir plaša rīcības brīvība attiecībā uz naudas soda apmēra noteikšanas metodi un tā šajā sakarā var ņemt vērā daudzus faktorus, tostarp attiecīgo uzņēmumu sadarbību izmeklēšanā, ko veic šīs iestādes dienesti. Šajā ziņā Komisijai ir plaša rīcības brīvība, izvērtējot uzņēmuma sadarbības kvalitāti un noderīgumu, īpaši salīdzinājumā ar citu uzņēmumu ieguldījumu (Tiesas 2007. gada 10. maija spriedums lietā C-328/05 P *SGL Carbon*/Komisija, Krājums, I-3921. lpp., 81. un 88. punkts).

182 Naudas soda apmēra samazinājums atbilstoši Paziņojumam par sadarbību var tikt attaisnots tikai tad, ja sniegto informāciju var uzskatīt par tādu, kas parāda patiesu sadarbību no uzņēmuma puses, ņemot vērā, ka naudas soda apmēra samazinājuma mērķis ir atlīdzināt uzņēmumam par administratīvā procesa laikā tā sniegto ieguldījumu, kas ļāvis Komisijai vieglāk atklāt pārkāpumu (šajā ziņā skat. iepriekš 116. punktā minēto spriedumu apvienotajās lietās *Erste Group Bank* u.c./Komisija, 305. punkts). Tādējādi uzņēmuma rīcībai ir jāatvieglo Komisijas uzdevums konstatēt Savienības konkurences tiesību normu pārkāpumus un uzlikt sodus par tiem (skat. iepriekš 54. punktā minēto spriedumu apvienotajās lietās *JFE Engineering* u.c./Komisija, 499. punkts un tajā minētā judikatūra) un jāliecina par patiesu sadarbību (iepriekš 112. punktā minētais spriedums apvienotajās lietās *Dansk Rørindustri* u.c./Komisija, 395. un 396. punkts).

183 Ņemot vērā samazinājuma jēgu, Komisija nevar abstrahēties no iesniegtās informācijas noderīguma, kas noteikti ir atkarīgs no pierādījumiem, kuri jau ir tās rīcībā (Vispārējās tiesas 2010. gada 28. aprīļa spriedums apvienotajās lietās T-456/05 un T-457/05 *Gütermann* un *Zwicky*/Komisija, Krājums, II-1443. lpp., 221. punkts).

184 Turklāt, lai gan Komisijai ir pienākums pamatot iemeslus, kādēļ tā uzskata, ka pierādījumi, ko uzņēmumi iesnieguši saistībā ar Paziņojumu par sadarbību, ir ieguldījums, kas attaisno vai neattaisno uzliktā naudas soda samazinājumu, savukārt uzņēmumiem, kuri vēlas apstrīdēt Komisijas lēmumu šajā sakarā, ir jāpierāda, ka, nepastāvot šādai šo uzņēmumu brīvprātīgi sniegtai informācijai, tā nebūtu varējusi pierādīt pārkāpuma būtību un tādējādi pieņemt lēmumu, ar kuru tiek uzlikti naudas sodi (iepriekš 116. punktā minētais spriedums apvienotajās lietās *Erste Group Bank* u.c./Komisija, 297. punkts).

185 Paziņojumā par sadarbību Komisija ir definējusi nosacījumus, kurus izpildot, uzņēmumi, kas sadarbojas ar Komisiju tās veiktajā izmeklēšanā par aizliegtu vienošanos, var tikt atbrīvoti no naudas soda vai tiem var tikt samazināts naudas sods, kas tiem citādi tiktu uzlikts.

186 It īpaši Komisija ir paredzējusi, ka uzņēmumi, kas neatbilst nosacījumiem, kuri tiem ļautu iegūt atbrīvojumu no naudas soda, tomēr var pretendēt uz naudas soda samazinājumu (Paziņojuma par sadarbību 20. punkts). Saskaņā ar minētā paziņojuma 21. punktu, lai varētu pretendēt uz šādu samazinājumu, "uzņēmumam ir jāiesniedz Komisijai pierādījumi par iespējamo pārkāpumu, kas būtiski papildina pierādījumus [sniedz būtisku pievienoto vērtību salīdzinājumā ar pierādījumiem], kuri jau ir Komisijas rīcībā, un tiem jāpārtrauc dalība iespējamajā pārkāpumā ne vēlāk kā pierādījumu iesniegšanas laikā".

187 Turklāt Paziņojuma par sadarbību 22. punktā ir precizēts:

> ""Pievienotās vērtības" jēdziens attiecas uz to, ciktāl iesniegtie pierādījumi pēc sava rakstura un[/vai] detalizētības pakāpes stiprina Komisijas spēju pierādīt attiecīgos faktus. Veicot šādu vērtējumu, Komisija parasti uzskata, ka lielāka vērtība ir rakstiskiem pierādījumiem, kas iegūti laikposmā, uz kuru attiecas fakti, nevis vēlāk iegūtiem pierādījumiem. Tāpat arī tiek uzskatīts, ka [parasti] lielāka vērtība ir pierādījumiem, kas tieši attiecas uz attiecīgajiem faktiem, nevis pierādījumiem, kam ir netieša saistība."

188 Apstrīdētajā lēmumā Komisija ir norādījusi, ka prasītāja lūdza tai piemērot Paziņojumu par sadarbību 2004. gada 18. oktobrī – pēc tam, kad Komisija bija saņēmusi atbilstoši minētajam paziņojumam iesniegtos pieteikumus no *Degussa* (2002. gada 20. decembris), no *Atofina* (2003. gada 3. aprīlis) un no *Lucite* (2003. gada 11. jūlijs) (apstrīdētā lēmuma preambulas 416. apsvērums). Apstrīdētā lēmuma preambulas 417. apsvērumā ir norādīts, ka, piemērojot Paziņojumu par sadarbību, Komisija ir izvērtējusi prasītājas ieguldījumu hronoloģiskajā secībā, kādā tika paziņoti [dokumenti], lai noteiktu, vai tas sniedz būtisku pievienoto vērtību minētā paziņojuma 21. punkta izpratnē. Balstoties uz šiem kritērijiem, Komisija ir uzskatījusi, ka prasītājas iesniegtie pierādījumi nesniedz būtisku pievienoto vērtību Paziņojuma par sadarbību izpratnē (apstrīdētā lēmuma preambulas 417. apsvērums).

189 Aplūkojamajā lietā, pirmkārt, prasītāja apgalvo, ka Komisija ir piemērojusi nepareizu juridisku kritēriju, lai noraidītu tās pieteikumu par naudas soda apmēra samazināšanu, jo apstrīdētā lēmuma preambulas 419. apsvērumā Komisija ir norādījusi, ka tai iesniegtie dokumenti nav ļāvuši tai "pierādīt faktus". Prasītāja tomēr norāda, ka par pareizo kritēriju atbilstoši Paziņojuma par sadarbību 21. punktam ir jāuzskata Komisijas spējas pierādīt faktus stiprināšana.

190 Šis arguments neatbilst faktiem un ir noraidāms.

191 Kā norādīts šā sprieduma 188. punktā, no apstrīdētā lēmuma preambulas 416.–419. apsvēruma skaidri izriet, ka Komisija pareizi ir piemērojusi atbilstošo tiesību normu Paziņojumā par sadarbību, proti, tā 21. punktu, izmantojot "būtiskas pievienotās vērtības" kritēriju (skat. šā sprieduma 188. punktu). Turklāt, 2005. gada 11. augusta vēstulē informējot prasītāju par pieteikuma par naudas soda apmēra samazināšanu, ko tā bija iesniegusi šajā sakarā, noraidīšanu, Komisija ir norādījusi, ka "[prasītājas] iesniegtie pierādījumi nesniedz būtisku pievienoto vērtību [Paziņojuma par sadarbību] 21. un 22. punkta izpratnē", un tātad tā ir norādījusi atbilstošo kritēriju.

192 Otrkārt, prasītāja būtībā norāda, ka tās iesniegtie pierādījumi atbilst Paziņojuma par sadarbību 21. un 22. punktā paredzētajiem nosacījumiem.

193 Šajā sakarā ir jāatgādina, ka atbilstoši šā sprieduma 184. punktā minētajai judikatūrai prasītājai ir jāpierāda šo nosacījumu izpilde. Tomēr ir jāuzsver, ka, lai gan prasības pieteikumā prasītāja – vispārīgi un bez pamatojuma – norāda uz ievērojamajām pūlēm, ko tā pielikusi, lai sadarbotos ar Komisiju, minot "daudzas informācijas tehnoloģiju speciālistu darba dienas" un "vairāk nekā tūkstoš stundas, ko aizņēmusi ārštata padomdevēju veiktā pārbaude", kā rezultātā Komisijai brīvprātīgi tika paziņoti "168 dokumenti, kas izvilkti no drošības sistēmām un serveriem", tās argumenti, kas izvirzīti šā iebilduma ietvaros, būtībā ir balstīti uz dažiem pārkāpuma laikposmā sagatavotiem dokumentiem, kuri minēti apstrīdētā lēmuma preambulas 101., 104., 115. un 156. apsvērumā. Prasītāja apgalvo, ka šie dokumenti ir stiprinājuši Komisijas tēzi un palīdzējuši tai veiktajā izmeklēšanā, jo Komisija ir minējusi tos apstrīdētajā lēmumā un tie ir tābrīža dokumenti, kas reti sastopami aplūkojamajā izmeklēšanā. Turklāt Paziņojumā par sadarbību šādiem tābrīža dokumentiem esot noteikta liela vērtība.

194 Tomēr ar šiem argumentiem nevar tikt atspēkots Komisijas vērtējums.

195 Pirmkārt, apstrīdētā lēmuma preambulas 101. apsvērumā minētajā prasītājas iekšējā vēstulē ir norāde uz nolīgumu par cenu paaugstināšanu 1998. gada otrajā ceturksnī un lieto lokšņu cenu paaugstināšanu par 5 % no 1999. gada 1. janvāra Apvienotās Karalistes tirgū (skat. apstrīdētā lēmuma 27. zemsvītras piezīmi). Tāpat apstrīdētā lēmuma preambulas 156. apsvērumā minētajos dokumentos ir norāde uz cenu paaugstināšanu 1998. gada otrajā pusgadā. Tomēr, kā apgalvo Komisija, no apstrīdētā lēmuma (skat., piemēram, apstrīdētā lēmuma preambulas 155., 157. un 158. apsvērumu) izriet, ka jau pirms šo dokumentu saņemšanas tā zināja par cenu apspriedēm un nolīgumiem par cenu paaugstināšanu Eiropas līmenī 1998. gada otrajā pusgadā.

196 Kā to uzsver prasītāja, ir taisnība, ka apstrīdētā lēmuma preambulas 101. apsvērumā minētais dokuments ir ļāvis Komisijai aprakstīt, kā noritēja attiecīgās pret konkurenci vērstās sanāksmes. Tāpat apstrīdētā lēmuma preambulas 156. apsvērumā minētie dokumenti parāda, kā tikusi īstenota cenu paaugstināšana. Tomēr tā ir tikai informācija, kas ļauj iekļaut attiecīgajā kontekstā cenu paaugstināšanu, attiecībā uz kuru Komisijai jau bija pietiekami pierādījumi.

197 Otrkārt, saistībā ar divām prasītājas iekšējām vēstulēm, kas minētas apstrīdētā lēmuma preambulas 104. apsvērumā un 31. zemsvītras piezīmē, lai ilustrētu faktu, ka cenu paaugstinājumi ne vienmēr ir tikuši īstenoti (skat. apstrīdētā lēmuma 31. zemsvītras piezīmi), ir jānorāda, ka jau pirms šo dokumentu saņemšanas Komisija zināja par šo faktu un tai šajā sakarā, kā tas izriet no daudziem apstrīdētā lēmuma preambulas apsvērumiem (skat., piemēram, apstrīdētā lēmuma preambulas 110., 120., 123., 125., 128., 129., 134., 140., 143., 148., 167. un 184. apsvērumu), bija pierādījumi. Ar prasītājas norādīto apstākli, ka tie ir vienīgie pārkāpuma laikposmā sagatavotie dokumenti, kas minēti apstrīdētā lēmuma 4.2.3. iedaļā ar virsrakstu "Cenu nolīgumu īstenošana un uzraudzība", vien nevar tikt pierādīts, ka tiem būtu būtiska pievienotā vērtība.

198 Treškārt, runājot par apstrīdētā lēmuma preambulas 115. apsvērumā minētās sanāksmes protokolu, ir jāatzīmē, ka šis dokuments vienīgi apstiprina, ka norādītajā datumā notika prasītājas un *Degussa* sanāksme, jo informāciju par šīs sanāksmes pret konkurenci vērstu būtību ir sniegusi *Degussa*. Turklāt ir jānorāda, ka šajā prasībā prasītāja konkrēti apgalvo, ka minētais dokuments liecina par attiecīgās sanāksmes leģitīmo raksturu; līdz ar to prasītājai nav pamata apgalvot, ka šis dokuments sniedza būtisku pievienoto vērtību Komisijai.

199 Turklāt ir jāuzsver, ka prasītāja neapstrīd Komisijas vērtējumu, saskaņā ar kuru tajā brīdī, kad tā saņēma minētos dokumentus, tai jau bija pietiekami daudz pārliecinošu pierādījumu no citiem uzņēmumiem, lai pierādītu faktus. Tomēr prasītāja apgalvo, ka atbilstoši Paziņojumam par sadarbību jautājums ir nevis par to, vai Komisija jau bija saņēmusi "pietiekami daudz pierādījumu", lai pierādītu tās tēzes pamatotību, bet gan par to, vai šie pierādījumi "stiprina" šo tēzi. Prasītājas ieskatā, lai cik pamatīga varētu būt kāda tēze, tā vienmēr var tikt pastiprināta ar papildu vai labākiem pierādījumiem, it īpaši ar tābrīža dokumentiem.

200 Šiem argumentiem nevar piekrist. Būtībā tie nozīmē, ka jebkurš aizliegto vienošanos jomā pieņemtajā lēmumā minētais pierādījums un – vēl jo vairāk – tābrīža dokuments būtu jāuzskata par tādu, kas sniedz "būtisku pievienoto vērtību" Paziņojuma par sadarbību izpratnē, un tātad par pamatu naudas soda apmēra samazināšanai. Tomēr šāds rezultāts nebūtu saderīgs ar šā sprieduma 181.–183. punktā minēto judikatūru.

201 Piemēram, jau ir ticis nospriests, ka paziņojums, kurš tikai zināmā mērā apstiprina Komisijas rīcībā jau esošo paziņojumu, būtiski neatvieglo Komisijas uzdevumu un nav pietiekams, lai pamatotu naudas soda apmēra samazināšanu par sadarbību (skat. iepriekš 183. punktā minēto spriedumu apvienotajās lietās *Gütermann* un *Zwicky*/Komisija, 222. punkts un tajā minētā judikatūra). No tā izriet, ka apstāklis, ka dokuments ir zināmā mērā noderīgs Komisijai un ka tā uz to atsaucas savā lēmumā, vien neļauj attaisnot naudas soda apmēra samazināšanu par sadarbību.

202 Turklāt ir jānorāda, ka prasītāja savos argumentos koncentrējas uz Paziņojuma par sadarbību 22. punkta formulējumu, saskaņā ar kuru ir jāpārbauda, vai "iesniegtie pierādījumi [..] stiprina Komisijas spēju pierādīt attiecīgos faktus". Tomēr no šī punkta skaidri izriet, ka tajā ir sniegta "pievienotās vērtības" jēdziena definīcija, kamēr atbilstošais kritērijs, lai novērtētu naudas soda samazināšanas iespēju, kas noteikts minētā paziņojuma 21. punktā, ir "būtiskas pievienotās vērtības" kritērijs. Prasītāja pat nemēģina pierādīt, kā tās minētie dokumenti "būtiski" būtu atvieglojoši Komisijas uzdevumu.

203 Līdz ar to prasītāja nav pierādījusi, ka šā sprieduma 188. punktā atgādinātajā Komisijas secinājumā būtu pieļauta acīmredzama kļūda vērtējumā.

204 Tādēļ šis iebildums ir jānoraida.

– Par Komisijas atbildību par nokavējumu, ko pieļāvusi prasītāja savu pierādījumu iesniegšanā, salīdzinot ar pārējiem iesaistītajiem uzņēmumiem

205 Prasītāja pārmet Komisijai, ka tās saskaņā ar Paziņojumu par sadarbību sagatavotais pieteikums ir ticis iesniegts novēloti Komisijas rīcības dēļ.

206 Pirmkārt, tā norāda, ka Komisija nepildīja savu pienākumu informēt prasītāju par izmeklēšanu ilgāk nekā vienu gadu pēc tam, kad par to tikuši informēti visi pārējie karteļa dalībnieki.

207 Šajā sakarā ir jāuzsver, ka prasītāja nenorāda ne uz kādu tās tiesību uz aizstāvību pārkāpumu saistībā ar iespējami novēlotu informācijas sniegšanu par izmeklēšanu. Turpretim tā būtībā apgalvo, ka tās izredzes uz naudas soda apmēra samazinājumu par tās sadarbību ar Komisiju esot tikušas apdraudētas.

208 Šajā sakarā ir jāatgādina, ka pirmais prasītājai adresētais pierādījumu savākšanas pasākums izmeklēšanas ietvaros, proti, informācijas pieprasījums, ir datēts ar 2004. gada 29. jūliju (skat. šā sprieduma 10. punktu). Taču *Degussa* iesniedza savu pieteikumu par atbrīvojumu no naudas soda 2002. gada 20. decembrī un pārējie iesaistītie uzņēmumi (*Atofina*, *Barlo* un *Lucite*) noteikti tika informēti par izmeklēšanu 2003. gada 25. martā, t.i., datumā, kad tika uzsāktas pārbaudes to telpās (skat. šā sprieduma 7. punktu). Turklāt 2003. gada 3. aprīlī un 11. jūlijā *Atofina* un *Lucite* saskaņā ar Paziņojumu par sadarbību iesniedza savus pieteikumus, kuri tikuši apmierināti (skat. šā sprieduma 8. un 28. punktu).

209 Tātad prasītājas situācija atšķiras no situācijas, kādā ir visi pārējie apstrīdētā lēmuma adresāti, kas varētu pretendēt uz naudas soda samazināšanu atbilstoši Paziņojumam par sadarbību, jo pirmais pierādījumu savākšanas pasākums attiecībā uz prasītāju tika veikts sešpadsmit mēnešus vēlāk nekā attiecībā uz minētajiem uzņēmumiem. Kā izriet no iepriekš minētā (skat., piemēram, šā sprieduma 183. punktu), saskaņā ar minēto paziņojumu sagatavotā pieteikuma iesniegšanas brīdim var būt izšķiroša nozīme saistībā ar naudas soda samazināšanas izredzēm.

210 Tomēr pretēji tam, ko apgalvo prasītāja, šis apsvērums nevar atņemt spēku vērtējumam par tās sadarbības ar Komisiju noderīgumu un līdz ar to būt par pamatu naudas soda samazināšanai.

211 Pirmām kārtām, prasītāja nenorāda nevienu tiesību normu, no kuras izrietētu Komisijas pienākums šajā posmā konkrēti informēt par izmeklēšanu vai veikt attiecībā uz prasītāju pierādījumu savākšanas pasākumus, lai tostarp ļautu tai savlaikus iesniegt pieteikumu atbilstoši Paziņojumam par sadarbību.

212 Turklāt tiesas sēdē prasītāja, atbildot uz Vispārējās tiesas jautājumu, tieši atzina, pirmkārt, ka tai – tāpat kā jebkuram citam attiecīgajam uzņēmumam – bija iespēja iesniegt pieteikumu saskaņā ar Paziņojumu par sadarbību jebkurā brīdī pēc saviem ieskatiem un, otrkārt, ka lietas materiāli liecina, ka jau ilgi pirms pirmā pierādījumu savākšanas pasākuma veikšanas attiecībā uz prasītāju tā varēja zināt, ka metakrilātu nozarē tiek veikta izmeklēšana (skat. arī šā sprieduma 216. un 217. punktu).

213 Turklāt cita starpā ir jāatgādina, ka no Padomes 1962. gada 6. februāra Regulas Nr. 17, Pirmā regula par [EKL 81]. un [82]. panta īstenošanu (OV 1962, 13, 204. lpp.), kas bija spēkā līdz 2004. gada 30. aprīlim, 11. un 14. panta un no Regulas Nr. 1/2003, kas piemērojama pēc minētā datuma, 18.–20. panta skaidri izriet, ka Komisija "var" veikt pierādījumu savākšanas pasākumus, tādus kā informācijas pierādījumi vai pārbaudes. Kā apgalvo Komisija, nevienā tiesību normā tai nav noteikts pienākums veikt šādus pasākumus vienlaicīgi attiecībā uz visiem iesaistītajiem uzņēmumiem.

214 Turklāt aplūkojamajā lietā, atbildot uz Vispārējās tiesas uzdoto rakstveida jautājumu, Komisija ir apstiprinājusi, ka kopš *Lucite* 2003. gada 7. aprīļa vēstules saņemšanas, t.i., nedaudz vēlāk par 2003. gada 25. marta pārbaudēm, tā zināja par iespējamo prasītājas saistību ar lietu. Tomēr Komisija ir norādījusi, ka neatliekamu izmeklēšanas apsvērumu dēļ tā neuzskatīja par nepieciešamu sazināties ar prasītāju tajā brīdī. Ņemot vērā, ka saimnieciskā vienība, kas izdarījusi pārkāpumu, proti, *ICI Acrylics*, bija nodota *Lucite*, Komisija pieņēma, ka tieši šis pēdējais uzņēmums tajā posmā varēja labāk atbildēt uz jautājumiem saistībā ar karteli, jo tam bija pieeja attiecīgajiem dokumentiem un personāla locekļiem.

215 Tā kā tiesas sēdē prasītāja nav apstrīdējusi šo vērtējumu, ir jākonstatē, ka lēmums neveikt pierādījumu savākšanas pasākumus pie prasītājas pirms 2004. gada 29. jūlija bija balstīts uz objektīviem faktoriem.

216 Otrām kārtām, katrā ziņā, atbildot uz Vispārējās tiesas uzdoto rakstveida jautājumu, Komisija ir uzrādījusi divus dokumentus, kas apliecina, ka informāciju par attiecīgās izmeklēšanas veikšanu Komisija publiskoja 2003. gada 14. aprīlī un *Lucite* – 2003. gada 17. jūnijā, t.i., pirms *Lucite* 2003. gada 11. jūlijā iesniedza savu pieteikumu atbilstoši Paziņojumam par sadarbību un ilgi pirms prasītāja iesniedza savu pieteikumu tādā pašā nolūkā 2004. gada 18. oktobrī.

217 Šajos apstākļos prasītāja nevar apgalvot, ka tās atbilstoši Paziņojumam par sadarbību sagatavotais pieteikums ir iesniegts novēloti tieši Komisijas rīcības dēļ. Turklāt tiesas sēdē, atbildot uz Vispārējās tiesas uzdoto jautājumu, prasītāja, ņemot vērā iepriekš minētos dokumentus, ir atzinusi, ka tā varēja zināt, ka notiek izmeklēšana. Līdz ar to prasītāja paziņoja, ka tās attiecībā pret Komisiju izteiktie iebildumi tagad koncentrējas drīzāk uz veidu, kādā Komisija bija rīkojusies savā saziņā ar *Lucite* (skat. šā sprieduma 219. un nākamos punktus).

218 No tā izriet, ka argumenti, kas saistīti ar apgalvojumu par novēlotu informācijas sniegšanu par izmeklēšanas veikšanas faktu, ir jānoraida.

219 Otrkārt, prasītāja pārmet Komisijai, ka tā ir informējusi *Lucite* par to, ka prasītāja nezina par izmeklēšanu, un atturējusi *Lucite* informēt par to prasītāju.

220 Turklāt tiesas sēdē prasītāja ir apgalvojusi, ka veids, kādā Komisija bija rīkojusies savā saziņā ar *Lucite*, tostarp savā 2003. gada 8. maijā šim uzņēmumam adresētajā vēstulē, ir jāuzskata par labas pārvaldības un vienlīdzīgas attieksmes principu pārkāpumu. Komisija esot informējusi *Lucite* par to, ka prasītāja vēl nav iesniegusi pieteikumu saskaņā ar Paziņojumu par sadarbību, un tādējādi esot radījusi nevienlīdzību

starp iesaistītajiem uzņēmumiem minētā paziņojuma piemērošanas aspektā. Pamatojoties uz risinājumu, ko Vispārējā tiesa izmantojusi iepriekš 148. punktā minētajā spriedumā lietā *Hoechst*/Komisija, prasītāja tādējādi lūdz samazināt naudas soda apmēru sakarā ar minēto principu pārkāpumu.

221 Šajā sakarā vispirms ir jānorāda, ka savos procesuālajos rakstos prasītāja tieši nav norādījusi uz labas pārvaldības un vienlīdzīgas attieksmes principu pārkāpumu aplūkojamajā kontekstā. Tomēr tā plaši kritizē veidu, kādā Komisija rīkojās savā saziņā ar *Lucite*, cita starpā norādot, ka Komisijas rīcības dēļ prasītāja "netika informēta par izmeklēšanu vienlīdzīgi ar pārējiem karteļa dalībniekiem" un ka Komisija ir "iejaukusies sacīkstē par sliktu [prasītājai]". Šajos apstākļos ir jākonstatē, ka ar tiesas sēdes laikā izvirzītajiem argumentiem tiek izvērsts pieteikumā par lietas ierosināšanu ietvertais prasības pamats un tiem ir cieša saikne ar šo prasības pamatu un ka līdz ar to šie argumenti ir jāatzīst par pieņemamiem atbilstoši Vispārējās tiesas Reglamenta 48. pantam (šajā ziņā skat. Tiesas trešās palātas priekšsēdētāja 2001. gada 13. novembra rīkojumu lietā C-430/00 P *Dürbeck*/Komisija, *Recueil*, I-8547. lpp., 17. punkts; Tiesas 2008. gada 3. septembra spriedumu apvienotajās lietās C-402/05 P un C-415/05 P *Kadi* un *Al Barakaat International Foundation*/Padome un Komisija, Krājums, I-6351. lpp., 278. un 279. punkts, un Vispārējās tiesas 2002. gada 21. marta spriedumu lietā T-231/99 *Joynson*/Komisija, *Recueil*, II-2085. lpp., 156. punkts), kā prasītāja uz to norādījusi tiesas sēdē. Turklāt Komisija, aicināta sniegt apsvērumus par šo jautājumu, nav cēlusi iebildumus pret šo argumentu pieņemamību.

222 Turpinājumā ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru gadījumos, kad Savienības iestādēm ir atvēlēta rīcības brīvība, lai tās varētu veikt savas funkcijas, Savienības tiesību sistēmā paredzēto garantiju ievērošanai administratīvajā procesā ir īpaši nozīmīga loma. Šīs garantijas cita starpā ietver kompetentās iestādes pienākumu rūpīgi un objektīvi izvērtēt visus apstākļus, kuriem ir nozīme konkrētajā lietā (Tiesas 1991. gada 21. novembra spriedums lietā C-269/90 *Technische Universität München*, *Recueil*, I-5469. lpp., 14. punkts, un Vispārējās tiesas 1992. gada 24. janvāra spriedums lietā T-44/90 *La Cinq*/Komisija, *Recueil*, II-1. lpp., 86. punkts). Šis pienākums izriet no labas pārvaldības principa (šajā ziņā skat. iepriekš 53. punktā minēto spriedumu lietā *Volkswagen*/Komisija, 269. punkts, un iepriekš 148. punktā minēto spriedumu lietā *Hoechst*/Komisija, 129. punkts).

223 Attiecībā uz vienlīdzīgas attieksmes principu – Komisija, novērtējot uzņēmuma sniegto sadarbību, nedrīkst pārkāpt šo vispārējo Savienības tiesību principu, kas atbilstoši pastāvīgajai judikatūrai tiek pārkāpts, ja līdzīgas situācijas tiek risinātas dažādi vai dažādas situācijas tiek risinātas vienādi, ja vien šāda attieksme nav objektīvi pamatota (skat. iepriekš 148. punktā minēto spriedumu lietā *Hoechst* /Komisija, 130. punkts un tajā minētā judikatūra).

224 Līdz ar to, ņemot vērā šos principus, ir jāizvērtē Komisijas rīcība tās saziņā ar *Lucite*.

225 Prasītājas argumenti šajā jautājumā ir balstīti uz saziņu starp Komisiju un *Lucite* administratīvā procesa laikā.

226 Piemēram, ar 2003. gada 7. aprīļa vēstuli, t.i., drīz pēc 2003. gada 25. marta pārbaudes un pirms tās pieteikuma iesniegšanas atbilstoši Paziņojumam par sadarbību, *Lucite* vispirms informēja Komisiju, ka prasītāja ir bijusi "business under investigation" īpašniece lielu daļu no laikposma, kas norādīts 2003. gada 17. marta lēmumā par pārbaudi, un apgalvoja, ka iespējamā *Lucite* atbildība var attiekties vienīgi uz laikposmu pēc 1999. gada oktobra. Pēc tam *Lucite* uzdeva jautājumu, "vai Komisija ir sazinājusies ar *ICI plc* vai plāno to darīt savas izmeklēšanas ietvaros". Tā precizēja, ka "gadījumā, ja tas tā nav, [tā] gribētu vaicāt Komisijai, vai tai nebūtu nekādu iebildumu pret to, ka [*Lucite*] sazinās ar *ICI PLC* un attiecīgajā brīdī dod tai pieeju saviem darbiniekiem un ar *ICI Acrylics* saistītajiem dokumentiem, lai tai ļautu sagatavoties aizstāvībai".

227 Ar 2003. gada 8. maija vēstuli par šo lietu atbildīgās nodaļas vadītājs sniedza šādu atbildi:

"[..] Gribētu jūs informēt, ka mēs neesam ieņēmuši konkrētu nostāju par *Lucite* [sazināšanos] ar *ICI plc*. Tomēr gribu pievērst Jūsu uzmanību apstāklim, ka šajā lietā jau tika piešķirts nosacītais atbrīvojums no naudas soda un ka līdz ar to pārējās procesā iesaistītās sabiedrības var lūgt iecietības režīma

piemērošanu tikai atbilstoši Paziņojumam [par sadarbību]. Turklāt iecietības režīms var tikt piemērots tikai vienam konkrētam uzņēmumam. Tātad divas vai trīs sabiedrības nevar iesniegt kopīgu pieteikumu par iecietības režīma piemērošanu [..]."

228 Prasītājas ieskatā ar iepriekš minēto vēstuli Komisija informēja *Lucite* par to, ka prasītāja nezina par izmeklēšanu. Turklāt prasītāja norāda, ka *Lucite* ir uztvērusi šo vēstuli un turpmāko mutisko viedokļu apmaiņu kā Komisijas brīdinājumu nesazināties ar prasītāju.

229 Šīs interpretācijas atbalstam prasītāja norāda arī uz vēlākiem *Lucite* dokumentiem, kas sagatavoti pēc *Lucite* pieteikuma iesniegšanas atbilstoši Paziņojumam par sadarbību 2003. gada 11. jūlijā un pēc tam, kad Komisija bija oficiāli informējusi prasītāju par izmeklēšanas veikšanas faktu ar 2004. gada 29. jūlija informācijas pieprasījumu (skat. šā sprieduma 10. punktu).

230 Piemēram, prasītājai adresētajā 2004. gada 12. augusta vēstulē *Lucite* advokāts tostarp ir norādījis: "Kā es jau minēju mūsu tikšanās laikā, no dažiem izmeklēšanas gaitā formulētajiem apsvērumiem izriet, ka Komisija nav īpaši ieinteresēta, lai *Lucite* apspriestu šo lietu ar *ICI*".

231 Tāpat prasītāja balstās uz 2004. gada 3. septembra vēstuli, ko *Lucite* advokāts ir adresējis par lietu atbildīgajam Komisijas administratoram un kurā viņš ir norādījis, ka "*ICI* lūdza *Lucite* iedot tai dažus dokumentus un sniegt palīdzību, kas *Lucite* nav obligāti jādara saskaņā ar līgumu". Turklāt *Lucite* precizēja, ka "tā bija atturīga par šādu lūgumu izpildi bez Komisijas nostājas rakstveida apstiprinājuma, it īpaši saistībā ar *Lucite* pieteikumu [..] par naudas soda samazināšanu" un tas tā bija "daļēji tādēļ, ka [*Lucite*], pamatojoties uz telefona sarunām un agrākiem kontaktiem ar Komisiju, ir radies iespaids, ka Komisija nav sazinājusies ar *ICI* un negrib, lai [*Lucite*] to darītu (lai gan Komisija savā 2003. gada 8. maija vēstulē formāli ir norādījusi, ka tā nav ieņēmusi nostāju par šo jautājumu)".

232 *Lucite* adresētajā 2004. gada 7. septembra vēstulē Komisija ir norādījusi, ka tai nav iebildumu pret to, lai *Lucite* dotu prasītājai pieeju tās darbiniekiem un dokumentācijai. Tajā pašā laikā tā ir stingri noliegusi, ka tā būtu devusi *Lucite* jelkādus norādījumus attiecībā uz saziņu ar prasītāju.

233 Visbeidzot, atbildot uz šo pēdējo vēstuli, *Lucite* savā Komisijai adresētajā 2004. gada 7. septembra vēstulē vispirms ir atgādinājusi Komisijas 2003. gada 8. maija vēstules saturu un pēc tam norādījusi:

"No telefona sarunām un sarakstes ar Komisiju (ko, ja nepieciešams, mēs varam izklāstīt sīkāk) *Lucite* ir skaidrs, ka Komisija ir nolēmusi nesazināties ar *ICI plc* līdz šim brīdim.

Ņemot vērā šos apstākļus un ievērojot pilnīgas un sistemātiskas sadarbības garu saistībā ar Komisijas veikto izmeklēšanu atbilstoši Paziņojumam [par sadarbību], *Lucite* ir secinājusi – un šis secinājums mums šķiet atbilstošs –, ka Komisija nelabvēlīgi būtu uztvērusi *Lucite* sazināšanos ar *ICI plc* šīs izmeklēšanas laikā, lai gan, kā Jūs esat uzsvēruši savā šodienas vēstulē, Komisija nav devusi nekādus formālus "norādījumus" par šo jautājumu."

234 Pretēji tam, ko apgalvo prasītāja (skat. šā sprieduma 220. punktu), minētā sarakste, it īpaši Komisijas 2003. gada 8. maija vēstule, neļauj secināt, ka Komisija rīkojās, pārkāpjot labas pārvaldības vai vienlīdzīgas attieksmes principus.

235 Konkrēti, kā to pareizi apgalvo Komisija, no šīs sarakstes skaidri izriet, ka Komisija nav devusi *Lucite* nekādus formālus norādījumus saistībā ar iespēju sazināties ar prasītāju sakarā ar izmeklēšanu. Proti, 2003. gada 8. maija vēstulē Komisija ir tieši apstiprinājusi, ka tā nav ieņēmusi nekādu nostāju par šo jautājumu. Turklāt pati *Lucite* savos procesuālajos rakstos atzīst, ka Komisija nav devusi šādus norādījumus, un norāda vienīgi uz tai radušos "iespaidu", ka Komisija "nelabvēlīgi uztvertu [*Lucite*] sazināšanos ar [prasītāju]".

236 Pārējā daļā – ar *Lucite* vispārīgo norādi uz telefona sarunām vai citiem kontaktiem ar Komisiju (skat. šā sprieduma 231. un 233. punktu) nepietiek, lai – ņemot vērā Komisijas iebildumus (skat. šā sprieduma 232. punktu) un citu pierādījumu neesamību – pierādītu, ka *Lucite* patiešām tikuši doti šādi norādījumi.

237 Tāpat – pretēji prasītājas apgalvojumam – Komisija nav sniegusi *Lucite* informāciju par to, vai Komisija jau ir sazinājusies ar prasītāju par izmeklēšanu un vai prasītāja jau ir iesniegusi pieteikumu atbilstoši Paziņojumam par sadarbību.

238 Ir taisnība, ka *Lucite* varēja saprātīgi uztvert 2003. gada 8. maija vēstules tekstu tādējādi, ka *Lucite* interesēs nav sazināties ar prasītāju saistībā ar izmeklēšanu, lai tai dotu pieeju *Lucite* darbiniekiem un ar *ICI Acrylics* saistītajiem dokumentiem nolūkā ļaut tai sagatavoties aizstāvībai. Komisija nav aprobežojusies ar apgalvojumu, ka tā "nav ieņēmusi nostāju" par šo jautājumu, bet papildus savā vēstulē būtībā norādījusi uz nosacījumiem, pie kādiem *Lucite* varētu pretendēt uz naudas soda samazināšanu, tajā pašā laikā uzsverot, ka iecietības režīms var tikt piemērots tikai vienam konkrētam uzņēmumam. Pamatojoties uz minēto, *Lucite* varēja arī pieņemt, ka tajā posmā prasītāja nebija lietas kursā par izmeklēšanas veikšanu un nebija iesniegusi pieteikumu par iecietības režīma piemērošanu.

239 Turklāt vēlāk sagatavotie *Lucite* dokumenti (skat. šā sprieduma 230., 231. un 233. punktu) skaidri apliecina, ka tieši šādi *Lucite* ir sapratusi Komisijas nostāju, kas izklāstīta tās 2003. gada 8. maija vēstulē.

240 Tomēr šie apsvērumi neļauj konstatēt prasītājas minēto principu pārkāpumu.

241 Proti, prasītāja neapstrīd Komisijas vērtējumu, kas izteikts tās 2003. gada 8. maija vēstulē, saskaņā ar kuru iecietības režīms var tikt piemērots tikai vienam konkrētam uzņēmumam un tātad divas sabiedrības nevar iesniegt kopīgu pieteikumu par iecietības režīma piemērošanu. Līdz ar to ir jākonstatē, ka minētajā vēstulē Komisija ir tikai paskaidrojusi *Lucite* Paziņojuma par sadarbību piemērošanas kārtību.

242 Tomēr, ņemot vērā minētā paziņojuma tekstu, pašai *Lucite* bija jābūt šaubām saistībā ar to, vai sazināšanās ar prasītāju varētu attiecīgā gadījumā nelabvēlīgi ietekmēt tās izredzes uz naudas soda samazināšanu. Tas izriet turklāt no tās 2003. gada 7. aprīļa vēstules (skat. šā sprieduma 226. punktu), kurā *Lucite* tieši lūdza Komisiju izteikt savu nostāju par šo jautājumu. Tāpat, ņemot vērā iekšējo loģiku Paziņojumā par sadarbību, ar kuru katrs uzņēmums tiek mudināts sadarboties ar Komisiju pirms pārējiem iesaistītajiem uzņēmumiem, analizējot savu stratēģiju izmeklēšanā, *Lucite* katrā ziņā bija jābalstās uz pieņēmumu, ka prasītāja ir tās potenciālais konkurents "sacīkstē" par iecietību.

243 Šajos apstākļos nav pamata apgalvot, ka ar minēto saziņu ar *Lucite* Komisija ir "iejaukusies sacīkstē par sliktu [prasītājai]", kā to norāda prasītāja (skat. šā sprieduma 221. punktu). Proti, ņemot vērā Paziņojumu par sadarbību, *Lucite* varēja saprātīgi zināt informāciju, kas tai tika nodota.

244 Tādēļ ir jāuzskata, ka *Lucite* lēmums nesazināties ar prasītāju saistībā ar izmeklēšanu izriet no *Lucite* priekšstata par tās pašas interesēm no Paziņojuma par sadarbību viedokļa. No iepriekš minētā izriet, ka tikai gadījumā, ja Komisija būtu tieši atļāvusi *Lucite* sazināties ar prasītāju, tajā pašā laikā garantējot *Lucite*, ka tas nekādi neietekmēs tās izredzes sadarbības jomā, *Lucite* lēmums varētu būt citāds. Tomēr prasītāja neapgalvo, ka Komisijai būtu bijis jāsniedz *Lucite* šādas garantijas atbilstoši tās minētajiem labas pārvaldības un vienlīdzīgas attieksmes principiem vai arī atbilstoši Paziņojumam par sadarbību.

245 Tādējādi šīs lietas apstākļi skaidri atšķiras no apstākļiem prasītājas norādītajā lietā, kurā pasludināts iepriekš 148. punktā minētais spriedums lietā *Hoechst*/Komisija, kurā labas pārvaldības un vienlīdzīgas attieksmes principu pārkāpums izrietēja no izteicieniem, kas radīja atklātu diskrimināciju attiecībā pret konkrēto sabiedrību, piemērojot Paziņojumu par sadarbību (šajā ziņā skat. iepriekš 148. punktā minēto spriedumu lietā *Hoechst*/Komisija, 136. punkts). No iepriekš minētā izriet, ka nav pierādīts, ka aplūkojamajā lietā būtu šāda situācija.

246 Tātad prasītājas argumenti par labas pārvaldības un vienlīdzīgas attieksmes principu pārkāpumu ir jānoraida.

247 Turklāt prasītāja nevar lietderīgi atsaukties uz Komisijas rīcību tās saziņā ar *Lucite*, lai apstrīdētu Paziņojuma par sadarbību piemērošanu attiecībā uz prasītāju apstrīdētajā lēmumā.

248 Ir jānorāda, pirmkārt, ka Paziņojuma par sadarbību piemērošana ir balstīta uz pierādījumu, kas sniegti pārkāpuma atklāšanai un pierādīšanai, objektīvā noderīguma izvērtējumu un, otrkārt, ka tās mērķis ir mudināt karteļu dalībniekus sadarboties ar Komisiju brīvprātīgi. Komisiju nevar uzskatīt par atbildīgu ne par prasītājas sadarbības ierobežoto raksturu, ne arī par tās novēloto raksturu. Turpretim, kā izriet no lietas materiāliem, šie elementi ir attiecināmi uz pašu prasītāju un attiecīgā gadījumā izskaidrojami ar objektīvu faktisko situāciju, kādā nonāca prasītāja sakarā ar *ICI Acrylics* nodošanu *Lucite*. It īpaši ir jāatgādina, ka aplūkojamajā lietā prasītāja ir atzinusi, ka tai bija iespēja zināt par izmeklēšanu vismaz kopš 2003. gada 14. aprīļa (skat. šā sprieduma 212., 216. un 217. punktu).

249 Turklāt nav pierādīts, ka apstrīdētajam lēmumam šajā ziņā būtu citāds saturs, ja Komisija savā 2003. gada 8. maija vēstulē būtu tikai norādījusi, ka tā nav ieņēmusi nostāju attiecībā uz *Lucite* pieteikumu. It īpaši jāatgādina, ka prasītāja neapstrīd Komisijas 2003. gada 8. maija vēstulē ietverto vērtējumu, saskaņā ar kuru prasītāja un *Lucite* katrā ziņā nevarētu iesniegt kopīgu pieteikumu [par iecietības režīma piemērošanu].

250 No tā izriet, ka prasības pamata pirmā daļa ir jānoraida, ciktāl ar to paredzēts pamatot prasību atcelt apstrīdētā lēmuma 2. pantu.

Par otro pamata daļu – atteikumu atzīt sadarbības, ko prasītāja īstenojusi ārpus Paziņojuma par sadarbību piemērošanas jomas, vērtību

251 Pakārtoti prasītāja apgalvo, ka tai ir tiesības uz naudas soda samazināšanu ārpus Paziņojuma par sadarbību piemērošanas jomas sakarā ar būtisko brīvprātīgo sadarbību, ko tā izrādījusi izmeklēšanas laikā. Prasītāja uzskata, ka tā efektīvi un noderīgi sadarbojās, sniedzot informāciju, kas pārsniedz to, ko Komisija bija pieprasījusi saskaņā ar Regulas Nr. 1/2003 18. pantu, piemēram, pārkāpumu pamatojošos pierādījumus, kas norādīti apstrīdētajā lēmumā attiecībā pret prasītāju saistībā ar cietajām loksnēm no *PMMA*.

252 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka Pamatnostādņu 3. punkta sestajā ievilkumā Komisija kā atbildību mīkstinošu apstākli ir paredzējusi efektīvu uzņēmuma līdzdalību [sadarbību] procedūrā ārpus Paziņojuma par sadarbību piemērošanas jomas.

253 Šajā lietā Komisija apstrīdētā lēmuma preambulas 392. apsvērumā ir konstatējusi, ka atbilstoši iepriekš minētajai tiesību normai tā ir pārbaudījusi, vai kāda no iesaistītajiem uzņēmumiem sadarbība tai atviegloja pārkāpuma pastāvēšanas konstatēšanu. Apstrīdētā lēmuma preambulas 393. apsvērumā Komisija uzskatīja, ka, ņemot vērā ļoti ierobežoto šo uzņēmumu veiktās sadarbības apjomu un vērtību, kā arī faktu apstrīdēšanu ārpus šīs ierobežotās sadarbības, nepastāv nekādi citi apstākļi, kas pamatotu naudas sodu apmēra samazinājumu ārpus Paziņojuma par sadarbību piemērošanas jomas, kuri slepeno aizliegto vienošanos jomā katrā ziņā varētu būt vienīgi izņēmuma apstākļi.

254 Saistībā ar šo pēdējo aspektu Komisija ir minējusi savu 2005. gada 20. oktobra Lēmumu C (2005) 4012, galīgā redakcija, par procedūru saskaņā ar [EKL] 81. panta 1. punktu (Lieta COMP/C.38.281/B.2 – Jēltabaka – Itālija), kurā tā atsauca kādam uzņēmumam piešķirto nosacīto atbrīvojumu no naudas soda, pamatojoties uz to, ka šis uzņēmums vēlāk nebija pildījis sadarbošanās pienākumus, kas tam bija saistoši saskaņā ar Paziņojumu par sadarbību. Komisija tomēr piešķīra minētajam uzņēmumam naudas soda samazinājumu sakarā ar atbildību mīkstinošiem apstākļiem Pamatnostādņu izpratnē, lai ņemtu vērā būtisko ieguldījumu, ko šis uzņēmums sniedzis Komisijas veiktajā izmeklēšanā.

255 Turklāt, runājot konkrēti par prasītāju, Komisija tāpat apstrīdētā lēmuma preambulas 419. apsvērumā ir norādījusi, ka prasītāja neatbilst nosacījumiem, kas jāizpilda, lai pretendētu uz naudas soda samazinājumu sakarā ar sadarbību ārpus Paziņojuma par sadarbību piemērošanas jomas.

256 Pirmkārt, prasītāja apgalvo, ka Komisijas vērtējums ir kļūdains, jo saskaņā ar šo vērtējumu naudas soda samazināšanas iespēja ārpus Paziņojuma par sadarbību piemērošanas jomas tiek pieļauta vienīgi "izņēmuma apstākļos" (apstrīdētā lēmuma preambulas 393. apsvērums).

257 Šis arguments ir jānoraida.

258 Pamatnostādņu 3. punkta sestā ievilkuma piemērošanas sekas nevar būt tādas, kas atņem Paziņojumam par sadarbību tā lietderīgo iedarbību. No šī paziņojuma skaidri izriet, ka tajā ir noteikts regulējums, kas uzņēmumiem, kuri ir vai ir bijuši Savienību ietekmējošu slepenu aizliegto vienošanos dalībnieki, ļauj atlīdzināt par to sadarbību Komisijas veiktajā izmeklēšanā. No tā izriet, ka uzņēmumi principā var saņemt naudas soda apmēra samazinājumu par sadarbību tikai tad, ja tie izpilda šajā paziņojumā paredzētos nosacījumus.

259 Turklāt ir jāuzsver, ka prasītāja taču ir iesniegusi pieteikumu atbilstoši Paziņojumam par sadarbību un ka tās īstenotā sadarbība ietilpa minētā paziņojuma piemērošanas jomā, bet tika atzīta par nepietiekamu, lai būtu par pamatu naudas soda apmēra samazināšanai. Tātad aplūkojamais gadījums būtiski atšķiras no prasītājas minētās lietas, kurā pasludināts Vispārējās tiesas 2003. gada 9. jūlija spriedums lietā T-224/00 *Archer Daniels Midland* un *Archer Daniels Midland Ingredients*/Komisija (*Recueil*, II-2597. lpp.). Minētajā lietā attiecīgais uzņēmums sniedza Komisijai informāciju par darbībām, par kurām tam katrā ziņā nebūtu bijis jāmaksā naudas sods un kuras tādējādi, pēc Vispārējās tiesas domām, neietilpa Paziņojuma par sadarbību piemērošanas jomā. Šajos apstākļos Vispārējā tiesa uzskatīja, ka minētajam uzņēmumam tomēr būtu jāpiešķir naudas soda samazinājums atbilstoši Pamatnostādņu 3. punkta sestajam ievilkumam, tostarp ņemot vērā apstākli, ka tā sadarbība bija ļāvusi Komisijai pierādīt lielāku pārkāpuma ilgumu (iepriekš minētais spriedums lietā *Archer Daniels Midland* un *Archer Daniels Midland Ingredients*/Komisija, 294.–298., 306. un 311. punkts). Tādējādi – pretēji prasītājas apgalvojumam – minētajā spriedumā Vispārējā tiesa nebija pieļāvusi, ka uzņēmumam var atlīdzināt par sadarbību pat tad, ja tas neatbilst būtiskās pievienotās vērtības kritērijam Paziņojuma par sadarbību izpratnē.

260 Turklāt ir jānoraida arī prasītājas arguments, ka būtībā naudas soda apmēra samazinājums ir attaisnojams ar to vien, ka uzņēmums paziņo informāciju, kura pārsniedz to, ko Komisija var prasīt atbilstoši Regulas Nr. 1/2003 18. pantam, piemēram, pārkāpumu pamatojošos pierādījumus.

261 Ir taisnība, ka ir ticis nospriests, ka uzņēmuma sadarbība izmeklēšanas laikā nedod tiesības ne uz kādu naudas soda samazinājumu, ja šī sadarbība nepārsniedz to, kas izriet no tā pienākumiem saskaņā ar Regulas Nr. 1/2003 18. pantu (šajā ziņā skat. Vispārējās tiesas 1992. gada 10. marta spriedumu lietā T-12/89 *Solvay*/Komisija, *Recueil*, II-907. lpp., 341. un 342. punkts, un iepriekš 61. punktā minēto spriedumu lietā *Groupe Danone*/Komisija, 451. punkts). Tomēr apvērstais apgalvojums ne vienmēr būs pareizs. Proti, pat pārkāpumu pamatojošajiem pierādījumiem var būt ierobežots noderīgums Komisijai, it īpaši salīdzinājumā ar agrākiem citu uzņēmumu ieguldījumiem. Taču informācijas noderīgums ir izšķirošs faktors, izvērtējot pieteikumu par naudas soda samazināšanu par sadarbību ar Komisiju (skat. šā sprieduma 181.–183. punktā minēto judikatūru).

262 No tā izriet, ka Komisija pamatoti ir uzskatījusi, ka Pamatnostādņu 3. punkta sestais ievilkums ir piemērojams tikai izņēmuma gadījumos.

263 Otrkārt, prasītāja norāda, ka "izņēmuma apstākļu" kritērijs katrā ziņā ir izpildīts aplūkojamajā lietā. Tā apgalvo, ka tā, neraugoties uz to, ka tā bija pārdevusi *ICI Acrylics* piecus gadus pirms izmeklēšanas sākuma, ka tā nebija lietas kursā ne par kādiem attiecīgajiem faktiem, ka tā bija atstumta no izmeklēšanas līdz tās vēlākajam posmam un ka tā sadarbības procedūrā bija nostādīta neizdevīgā situācijā "bez leģitīma iemesla", ir pielikusi ievērojamas pūles, lai iesniegtu tābrīža dokumentus, kas vēlāk tikuši minēti apstrīdētajā lēmumā.

264 Šajā sakarā pietiek norādīt, ka no iepriekš minētā izriet, ka prasītāja nav atspēkojusi Komisijas vērtējumu, saskaņā ar kuru no 168 dokumentiem, ko prasītāja nodevusi Komisijai, daži dokumenti bija noderīgi tikai vispārīgas informācijas mērķiem, piemēram, saistībā ar noteiktiem karteļa īstenošanas aspektiem, un neviens no šiem dokumentiem, ņemot vērā informāciju, kas jau bija tās rīcībā (apstrīdētā lēmuma preambulas 419. apsvērums), neļāva Komisijai pierādīt faktus.

265 Atbildot uz jautājumu, vai konkrētās lietas apstākļi ir "izņēmuma" apstākļi tik lielā mērā, ka tie attaisno naudas soda samazināšanu ārpus Paziņojuma par sadarbību piemērošanas jomas, nevar abstrahēties no nodotās informācijas kvalitātes un objektīvā noderīguma izmeklēšanas mērķiem (šajā ziņā skat. šā sprieduma 181.–183. punktā atgādināto judikatūru).

266 Tomēr no iepriekš minētā izriet, ka prasītājas sniegtās informācijas noderīgums bija ļoti ierobežots, jo cita starpā šī informācija nav ļāvusi Komisijai pierādīt pārkāpuma esamību, tvērumu vai ilgumu (šajā ziņā pēc analoģijas skat. iepriekš 259. punktā minēto spriedumu lietā *Archer Daniels Midland* un *Archer Daniels Midland Ingredients*/Komisija, 302. un 311. punkts).

267 Tādēļ prasītājas minētie apstākļi, kas izklāstīti šā sprieduma 263. punktā, nevar attaisnot naudas soda samazināšanu par prasītājas sadarbību ar Komisiju. Turklāt ir jāatgādina, ka prasītājas apgalvojums, ka tās pieteikums atbilstoši Paziņojumam par sadarbību esot ticis iesniegts novēloti Komisijas rīcības dēļ, nav pamatots (skat. šā sprieduma 212., 216. un 217. punktu).

268 Visbeidzot, ir jāizvērtē prasītājas arguments, ka Komisija, atsakoties ņemt vērā prasītājas sadarbību, esot pārkāpusi vienlīdzīgās attieksmes principu, jo izrādījusi pret prasītāju tādu pašu attieksmi kā pret karteļa dalībniekiem, kas nesadarbojās, lai gan tie nebija analogā situācijā.

269 Šajā sakarā ir jāatgādina, ka, novērtējot uzņēmumu sadarbību, Komisija nedrīkst neievērot vienlīdzīgas attieksmes principu (iepriekš 259. punktā minētais spriedums lietā *Archer Daniels Midland* un *Archer Daniels Midland Ingredients*/Komisija, 308. punkts un tajā minētā judikatūra).

270 Saskaņā ar šo principu līdzīgas situācijas nedrīkst risināt dažādi un dažādas situācijas nedrīkst risināt vienādi, ja vien šāda attieksme nav objektīvi pamatota (skat. Tiesas 2007. gada 11. septembra spriedumu lietā C-227/04 P *Lindorfer*/Padome, Krājums, I-6767. lpp., 63. punkts un tajā minētā judikatūra).

271 Prasītāja nav pierādījusi šā principa pārkāpumu aplūkojamajā lietā.

272 Pirmkārt, prasītāja neapstrīd Komisijas apgalvojumu, ka pret prasītāju tikusi izrādīta tāda pati attieksme kā pret visiem pārējiem karteļa dalībniekiem, kas iesnieguši pieteikumus atbilstoši Paziņojumam par sadarbību, izvērtējot katra no šiem dalībniekiem sniegtos pierādījumus.

273 Otrkārt, prasītāja nav pierādījusi, ka tā atrodas atšķirīgā situācijā salīdzinājumā ar *Barlo*, proti, vienīgo apstrīdētā lēmuma adresāti, kas nav iesniegusi šādu pieteikumu un kas – tāpat kā prasītāja – nav ieguvusi naudas soda samazinājumu par sadarbību ar Komisiju. Gluži pretēji, no lietas materiāliem izriet, ka prasītāja – tāpat kā *Barlo* – nav sniegusi informāciju, kuras noderīgums attaisnotu naudas soda samazinājumu. Līdz ar to ir jākonstatē, ka prasītājas situācija, ņemot vērā mērķi, kas tiek sasniegts ar naudas soda samazinājumu, uz kuru prasītāja pretendē šā prasības pamata ietvaros, bija līdzīga *Barlo* situācijai un ka šajā sakarā pret prasītāju tikusi izrādīta tāda pati attieksme.

274 Turklāt – pilnības labad – no Vispārējās tiesas 2011. gada 30. novembra sprieduma lietā T-208/06 *Quinn Barlo* u.c./Komisija (Krājums, II-7953. lpp., 274. punkts) izriet, ka *Barlo* arī zināmā mērā sadarbojās ar Komisiju, bet šī sadarbība neattaisnoja naudas soda samazināšanu.

275 No tā izriet, ka prasības pamata otrā daļa, ciktāl ar to paredzēts pamatot prasību atcelt apstrīdētā lēmuma 2. pantu, ir jānoraida.

276 Turklāt iepriekš izklāstīto iemeslu dēļ prasītājas piektā prasības pamata ietvaros izvirzītie elementi neļauj pamatot naudas soda apmēra samazināšanu par tās sadarbību ar Komisiju, īstenojot Vispārējās tiesas neierobežoto kompetenci.

277 Līdz ar to, ņemot vērā iepriekš minēto, piektais prasības pamats ir jānoraida kopumā.

Par sesto pamatu, kas izvirzīts tiesas sēdē atbilstoši Vispārējās tiesas neierobežotajai kompetencei un kas saistīts ar pārmērīgu procesa ilgumu

278 Prasītāja norāda, ka kopējais administratīvā procesa un tiesvedības ilgums pārsniedz saprātīgu termiņu, tādējādi pārkāpjot tās pamattiesības, kas tostarp ir paredzētas 1950. gada 4. novembrī Romā parakstītās Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 6. panta 1. punktā. Prasītāja norāda, ka pirmais pasākums, kas veikts attiecībā uz to šajā lietā, ir datēts ar 2004. gada 29. jūliju un ka tiesas sēdes dienā, t.i., 2011. gada 8. novembrī, tā joprojām gaida Vispārējās tiesas spriedumu.

279 Turklāt prasītāja konkrēti kritizē tiesvedības Vispārējā tiesā ilgumu starp rakstveida procesa beigām un lēmumu sākt mutvārdu procesu. Tā apgalvo, ka tā nav lietas kursā par apstākļiem, kas varētu attaisnot šo ilgumu.

280 Tādēļ, pamatojoties uz iepriekš 53. punktā minēto spriedumu lietā *Baustahlgewebe*/Komisija un uz ģenerāladvokātes J. Kokotes [*J. Kokott*] secinājumiem attiecībā uz Tiesas 2011. gada 25. oktobra spriedumiem lietā C-109/10 P *Solvay*/Komisija (Krājums, I-10329. lpp.) un lietā C-110/10 P *Solvay* /Komisija (Krājums, I-10439. lpp.), prasītāja apgalvo, ka pārmērīga procesa ilguma dēļ būtu jāsamazina tai ar apstrīdēto lēmumu uzliktā naudas soda apmērs.

281 Komisija apgalvo, ka pastāv apstākļi, kas var attaisnot procesa ilgumu. Katrā ziņā tā uzsver, ka šis prasības pamats nevar būt vērsts pret apstrīdēto lēmumu un ka administratīvā procesa ilgumu nevar uzskatīt par pārmērīgu. Turklāt Komisija norāda uz skaidrības trūkumu prasītājas argumentos.

282 Šajā sakarā ir jāatgādina, ka Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 6. panta 1. punktā ir paredzēts, ka ikvienam, nosakot savu civilo tiesību un pienākumu vai jebkuras pret viņu izvirzītās apsūdzības pamatotību krimināllietā, ir tiesības uz taisnīgu un atklātu lietas izskatīšanu saprātīgos termiņos neatkarīgā un objektīvā ar likumu izveidotā tiesā.

283 Kā Savienības tiesību vispārējs princips šīs tiesības ir piemērojamas arī Komisijas lēmuma pārsūdzības tiesā gadījumā. Šīs tiesības turklāt tikušas apstiprinātas 2000. gada 7. decembrī Nicā pasludinātās Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (OV C 364, 1. lpp.) 47. pantā, kas attiecas uz efektīvas tiesību aizsardzības tiesā principu (skat. Tiesas 2009. gada 16. jūlija spriedumu lietā C-385/07 P *Der Grüne Punkt - Duales System Deutschland*/Komisija, Krājums, I-6155. lpp., 178. un 179. punkts un tajos minētā judikatūra).

284 Turklāt saskaņā ar pastāvīgo judikatūru saprātīga termiņa princips ir piemērojams arī administratīvajos procesos konkurences politikas jomā Komisijā (skat. Tiesas 2006. gada 21. septembra spriedumu lietā C-105/04 P *Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied* /Komisija, Krājums, I-8725. lpp., 35. punkts un tajā minētā judikatūra). Tas ir apstiprināts arī Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 41. panta 1. punktā, saskaņā ar kuru ikvienai personai ir tiesības uz objektīvu, godīgu un pieņemamā termiņā veiktu jautājumu izskatīšanu Savienības iestādēs un struktūrās.

285 Tādējādi Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 41. panta 1. punkts un 47. panta otrā daļa ietver divas viena un tā paša procesuālā principa izpausmes, proti, ka attiecīgās personas var paļauties uz to, ka lēmums tiks pieņemts saprātīgā termiņā.

286 Aplūkojamajā lietā, lai gan prasītāja norāda uz minētā principa pārkāpumu, tā neapgalvo, ka procesa ilgumam būtu bijusi kāda ietekme uz apstrīdētā lēmuma saturu vai ka tas varētu ietekmēt šīs lietas risinājumu. Konkrēti, prasītāja neapgalvo, ka minētais ilgums jelkādi būtu ietekmējis tās aizstāvības iespējas – vai nu administratīvajā procesā, vai arī tiesvedībā. Tāpat tā nelūdz atcelt apstrīdēto lēmumu sakarā ar apgalvoto pārkāpumu.

287 Turpretim prasītāja lūdz Vispārējo tiesu, īstenojot tās neierobežoto kompetenci, ņemt vērā pārmērīgo procesa ilgumu un šā iemesla dēļ samazināt naudas soda apmēru – līdzīgi tam, kā to izdarīja Tiesa iepriekš 53. punktā minētajā spriedumā lietā *Baustahlgewebe*/Komisija.

288 Ir jāatgādina, ka lieta, kurā ir taisīts iepriekš 53. punktā minētais spriedums lietā *Baustahlgewebe* /Komisija un uz kuru atsaucas prasītāja, attiecās uz apelācijas sūdzību par Vispārējās tiesas spriedumu, ar kuru prasītājam bija noteikts naudas sods par konkurences tiesību normu pārkāpumu, īstenojot tai šajā sakarā piešķirto neierobežoto kompetenci, ko arī Tiesa var izmantot, ja tā atceļ šādu Vispārējās tiesas spriedumu un lemj par prasību (Tiesas 2008. gada 9. septembra spriedums apvienotajās lietās C-120/06 P un C-121/06 P *FIAMM* u.c./Padome un Komisija, Krājums, I-6513. lpp., 206. punkts).

289 Iepriekš 53. punktā minētā sprieduma lietā *Baustahlgewebe*/Komisija 33. punktā Tiesa šajā sakarā ir atgādinājusi prasītāja tiesības uz lietas taisnīgu izskatīšanu saprātīgā termiņā, it īpaši tiesības uz to, ka tiek lemts, vai apgalvojumi par konkurences tiesību normu pārkāpumu, ko pret to izteikusi Komisija, un naudas sodi, kuri tam šajā sakarā uzlikti, ir pamatoti (iepriekš 288. punktā minētais spriedums apvienotajās lietās *FIAMM* u.c./Padome un Komisija, 207. punkts).

290 Konstatējot, ka Vispārējā tiesa šādu termiņu minētajā lietā ir pārsniegusi, Tiesa – procesuālās ekonomijas nolūkā un lai garantētu tūlītēju un efektīvu kompensāciju par šādu procesuālu pārkāpumu – atzina, ka Vispārējās tiesas sprieduma atcelšana un grozīšana, kas saistītas tikai ar jautājumu par naudas soda apmēra noteikšanu, ļauj šajā gadījumā piešķirt taisnīgu prasīto kompensāciju (iepriekš 53. punktā minētais spriedums lietā *Baustahlgewebe*/Komisija, 47., 48. un 141. punkts, un iepriekš 288. punktā minētais spriedums apvienotajās lietās *FIAMM* u.c./Padome un Komisija, 208. punkts).

291 Ir jākonstatē, ka šis risinājums pēc analoģijas ir piemērojams arī aplūkojamajā lietā.

292 Ir jāatgādina, ka šajā lietā Vispārējai tiesai saskaņā ar Regulas Nr. 1/2003 31. pantu, piemērojot LESD 261. pantu, ir neierobežota kompetence un ka prasītāja turklāt lūdz Vispārējo tiesu to īstenot.

293 Kā jau ticis nospriests, minētā neierobežotā kompetence ļauj grozīt apstrīdēto tiesību aktu, pat to neatceļot, ņemot vērā visus faktiskos apstākļus, lai, piemēram, grozītu naudas soda apmēru (iepriekš 97. punktā minētais spriedums apvienotajās lietās *Limburgse Vinyl Maatschappij* u.c./Komisija, 692. punkts; iepriekš 112. punktā minētais spriedums lietā *Prym* un *Prym Consumer*/Komisija, 86. punkts, un iepriekš 54. punktā minētais spriedums apvienotajās lietās *JFE Engineering* u.c./Komisija, 577. punkts).

294 Tātad tad, ja aplūkojamajā lietā būtu konstatējams saprātīga termiņa principa pārkāpums, tostarp – attiecīgā gadījumā – sakarā ar tiesvedības ilgumu Vispārējā tiesā, šī tiesa, grozot apstrīdēto lēmumu, varētu piespriest prasītājai samaksāt [naudas soda] summu, no kuras vajadzības gadījumā varētu būt atskaitīta taisnīga kompensācija par pārmērīgu procesa ilgumu (šajā ziņā pēc analoģijas skat. iepriekš 288. punktā minēto spriedumu apvienotajās lietās *FIAMM* u.c./Padome un Komisija, 210. punkts).

295 Šāda neierobežotas kompetences īstenošana tostarp ir nepieciešama procesuālās ekonomijas apsvērumu dēļ un tādēļ, lai garantētu tūlītēju un efektīvu kompensāciju par šādu saprātīga termiņa principa pārkāpumu (šajā ziņā pēc analoģijas skat. iepriekš 53. punktā minēto spriedumu lietā *Baustahlgewebe* /Komisija, 48. punkts).

296 No tā izriet, ka aplūkojamajā lietā Vispārējās tiesas kompetencē ir lemt par tieši izteiktu prasītājas prasījumu samazināt naudas soda apmēru sakarā ar pārmērīgu procesa ilgumu, tostarp tiktāl, ciktāl runa ir par tiesvedības ilgumu Vispārējā tiesā (šajā ziņā skat. arī ģenerāladvokātes J. Kokotes secinājumus, kas attiecas uz iepriekš 280. punktā minētajiem spriedumiem lietā C-109/10 P *Solvay* /Komisija, 243. un 275. punkts, un lietā C-110/10 P *Solvay*/Komisija, 86. un 118. punkts).

297 Turklāt ir jāuzsver, ka šis prasības pamats attiecas uz kopējo procesa, kas skar prasītāju, ilgumu, t.i., administratīvā procesa un tiesvedības ilgumu kopā. Šajos apstākļos, lai gan šis prasības pamats tika izvirzīts tikai tiesas sēdes laikā, to nevar uzskatīt par nepieņemamu sakarā ar nokavējumu, tostarp

tiktāl, ciktāl tas attiecas uz administratīvā procesa ilgumu. Kopējais procesa ilgums veido jaunu fakta elementu, kas atbilstoši Reglamenta 48. panta 2. punktam attaisno minētā prasības pamata izvirzīšanu tiesvedības laikā.

298 Šajā sakarā ir jāatgādina, ka procesa ilgums, ko kritizē prasītāja, aptver laikposmu no 2004. gada 29. jūlija, t.i., pirmā Komisijas, veicot izmeklēšanu, prasītājai adresētā pierādījumu savākšanas pasākuma datuma, līdz 2011. gada 8. novembrim, tiesas sēdes datumam šajā lietā. Tātad šis ilgums ir aptuveni septiņi gadi un četri mēneši.

299 Šā ilguma saprātīgais raksturs ir jāvērtē, ņemot vērā katras atsevišķās lietas apstākļus, tostarp attiecīgo personu īpašo ieinteresētību lietas iznākumā, lietas sarežģītību, kā arī attiecīgās personas un kompetento iestāžu rīcību (iepriekš 53. punktā minētais spriedums lietā *Baustahlgewebe*/Komisija, 29. punkts, un iepriekš 288. punktā minētais spriedums apvienotajās lietās *FIAMM* u.c./Padome un Komisija, 212. punkts).

300 Ir jānorāda, ka šis kopējais ilgums, ko kritizē prasītāja, ir iedalāms divos ļoti atšķirīgos posmos, proti, administratīvajā procesā Komisijā un tiesvedībā Vispārējā tiesā.

301 Pirmkārt, runājot par administratīvo procesu, ir jānorāda, ka prasītāja nav paskaidrojusi, kādēļ šā procesa ilgums kā tāds būtu uzskatāms par pārmērīgu.

302 Katrā ziņā minētais ilgums, ciktāl tas attiecas uz prasītāju (aptuveni viens gads un desmit mēneši no 2004. gada 29. jūlija līdz 2006. gada 31. maijam, kas ir apstrīdētā lēmuma pieņemšanas datums), konkrētās lietas apstākļos nevar tikt uzskatīts par pārmērīgu. Šajā sakarā pietiek norādīt, ka šajā izmeklēšanā ir iesaistīts liels skaits uzņēmumu un tajā ir jāizvērtē ievērojams skaits faktisko un tiesisko jautājumu. Turklāt apstrīdētā lēmuma preambulas 79.–93. apsvērumā Komisijas sniegtais procesa apraksts neļauj identificēt nekādus neattaisnotas bezdarbības laikposmus.

303 Otrkārt, ņemot vērā lietas apstākļus, kuriem ir nozīme, ir jāizvērtē tiesvedības ilgums (skat. šā sprieduma 299. punktu).

304 Saistībā ar prasītājas īpašo ieinteresētību lietas iznākumā ir jākonstatē, ka tā šajā sakarā nav izvirzījusi nekādus argumentus.

305 Katrā ziņā ir jāatgādina, ka šajā lietā prasītāja nelūdz atcelt apstrīdētā lēmuma 1. pantu, ciktāl ar to prasītāja ir atzīta par atbildīgu par EKL 81. panta pārkāpumu. Tādējādi prasītāja nav lūgusi lemt par Komisijas pret prasītāju izvirzīto apsūdzību pamatotību, un tādēļ lieta neattiecas uz jautājumu, vai pastāv konkurences tiesību normu pārkāpums (šajā ziņā pēc analoģijas skat. iepriekš 53. punktā minēto spriedumu lietā *Baustahlgewebe*/Komisija, 30. un 33. punkts, un iepriekš 283. punktā minēto spriedumu lietā *Der Grüne Punkt – Duales System Deutschland*/Komisija, 186. punkts).

306 Tātad vienīgais veids, kā var izpausties prasītājas īpašā ieinteresētība šīs lietas iznākumā, attiecas uz tai ar apstrīdēto lēmumu uzlikto naudas sodu. Tomēr ir jāuzsver, ka prasītāja nav iesniegusi nekādus argumentus, kas ļautu izvērtēt šīs ieinteresētības apmēru.

307 Turklāt, lai gan savos prasījumos prasītāja lūdz atcelt apstrīdētā lēmuma 2. panta c) punktu (skat. šā sprieduma 36. punktu), ir jākonstatē, ka prasības pamati, kas tikuši izvirzīti šīs prasības atbalstam, pat ja tie tiktu atzīti par pamatotiem, varētu izraisīt nevis naudas soda beznosacījumu atcelšanu, bet gan vienīgi naudas soda apmēra samazinājumu.

308 Tātad nav pierādīts, ka prasītājai ir īpaši liela ieinteresētība šīs lietas iznākumā.

309 Saistībā ar prasītājas rīcību ir jākonstatē, ka tā nav būtiski ietekmējusi tiesvedības ilgumu.

310 Runājot par kompetento iestāžu rīcību un lietas sarežģītību, ir jākonstatē, ka prasītājas kritizētais laiks no rakstveida procesa beigu datuma 2007. gada 11. aprīlī līdz mutvārdu procesa sākšanas datumam 2011. gada 15. septembrī (aptuveni četri gadi un pieci mēneši) ir ievērojams.

311 Šis ilgums tomēr ir izskaidrojams ar lietas apstākļiem un tās sarežģītību.

312 Piemēram, ir jāatgādina, ka apstrīdētajā lēmumā Komisija ir konstatējusi, ka četrpadsmit sabiedrības, kas veidoja piecus uzņēmumus konkurences tiesību izpratnē, bija pārkāpušas EKL 81. pantu, piedaloties pret konkurenci vērstu nolīgumu un saskaņotu darbību kopumā metakrilātu nozarē (skat. šā sprieduma 1.–4. punktu). Prasītājas celtā prasība ir viena no piecām prasībām par apstrīdēto lēmumu, kuras tika iesniegtas divās dažādās tiesvedības valodās.

313 Saistībā ar šīm prasībām ir radies liels skaits faktisko un tiesisko jautājumu, un līdz ar to Vispārējai tiesai bija jāveic detalizēta pierādījumu savākšana, kādēļ cita starpā katrā no šīm lietām tika veikti procesa organizatoriskie pasākumi, kā arī vienā no šīm lietām atkārtoti uzsākts mutvārdu process.

314 Turklāt, tā kā šīs prasības ir savstarpēji saistītas priekšmeta ziņā, tās daļēji bija jāizskata paralēli. Tomēr, izņemot īpaši ciešo saistību starp divām no šīm prasībām (lietas T-206/06 un T-217/06), sakarā ar katru no šīm prasībām ir radušies dažādi faktiskie un tiesiskie jautājumi, tādēļ sinerģijas efekts bija neliels. Tātad Vispārējā tiesa ir taisījusi piecus spriedumus; šis ir pēdējais spriedums no minētās grupas, un pārējie ir šādi: 2011. gada 7. jūnija spriedums lietā T-206/06 *Total* un *Elf Aquitaine* /Komisija (Krājumā nav publicēts), iepriekš 171. punktā minētais spriedums lietā *Arkema France* u.c./Komisija, 2011. gada 15. septembra spriedums lietā T-216/06 *Lucite International* un *Lucite International UK*/Komisija (Krājumā nav publicēts) un 2011. gada 30. novembra spriedums lietā T-208/06 *Quinn Barlo* u.c./Komisija (Krājums, II-7953. lpp.).

315 Turklāt ir jānorāda, ka detalizēta pierādījumu savākšana, neraugoties uz ar valodu lietojumu saistīto slogu, kas rodas Vispārējai tiesai atbilstoši Reglamentam, cita starpā ir ļāvusi pasludināt šo spriedumu relatīvi īsā laikā pēc mutvārdu procesa pabeigšanas 2011. gada 15. decembrī.

316 Tādējādi kopējais tiesvedības ilgums ir pieci gadi un deviņi mēneši.

317 Tomēr, tā kā prasītāja nav izvirzījusi nevienu argumentu par tās īpašo ieinteresētību šīs lietas iznākumā, ņemot vērā šā sprieduma 305.–308. punktā izklāstītos apsvērumus, no kuriem izriet, ka lietai – sakarā ar tās raksturu vai nozīmīgumu prasītājai – nepiemīt īpašas steidzamības faktors, šis ilgums konkrētās lietas apstākļos nevar būt pamats lūgtajam naudas soda apmēra samazinājumam.

318 Šis secinājums tiktāl, ciktāl runa ir par šī prasības pamata priekšmetu – kopējo administratīvā procesa un tiesvedības ilgumu (skat. šā sprieduma 297. un 298. punktu), kas, aplūkots kopumā, – ņemot vērā iepriekš izvērtētos apstākļus – nevar tikt uzskatīts par pārmērīgu, ir vēl jo vairāk acīmredzams.

319 Līdz ar to ir jānoraida šis prasības pamats, kā arī visa prasība kopumā.

Par tiesāšanās izdevumiem

320 Atbilstoši Reglamenta 87. panta 2. punktam lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā prasītājai spriedums ir nelabvēlīgs, tai jāpiespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus atbilstoši Komisijas prasījumiem.

Ar šādu pamatojumu

VISPĀRĒJĀ TIESA (trešā palāta)

nosprież:

1) prasību noraidīt;

2) *Imperial Chemical Industries Ltd* atlīdzina tiesāšanās izdevumus.

Czúcz Labucka Gratsias

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2012. gada 5. jūnijā.

[Paraksti]

Satura rādītājs

Tiesvedības priekšvēsture 1

Tiesvedība un lietas dalībnieku prasījumi 4

Juridiskais pamatojums 5

Par pirmo pamatu – pierādījumu par prasītājas dalību pārkāpumā attiecībā uz PMMA lējumu masām nepietiekamību 5

Par otro pamatu – apstrīdētā lēmuma pamatojuma neesamību attiecībā uz naudas soda "pamatsummu" 12

Par trešo pamatu – Komisijas pienākuma sadalīt "pamatsummu" starp prasītāju un Lucite neizpildi 13

Par ceturto pamatu – to, ka naudas soda sākumsummas palielināšana preventīvās iedarbības nodrošināšanai neesot veikta atbilstoši 18

Par pirmo pamata daļu – to, ka Komisija neesot ievērojusi faktisko prasītājas finansiālo spēju 18

Par otro pamata daļu – samērīguma un vienlīdzīgas attieksmes principu pārkāpumu 20

Par piekto pamatu – nepamatotu atteikumu samazināt naudas soda apmēru par sadarbību ar Komisiju . 23

Par pirmo pamata daļu – atteikumu piešķirt naudas soda apmēra samazinājumu atbilstoši Paziņojumam par sadarbību 23

– Par kļūdainu atbilstoši Paziņojumam par sadarbību iesniegtajā pieteikumā ietvertās informācijas pievienotās vērtības novērtējumu 23

– Par Komisijas atbildību par nokavējumu, ko pieļāvusi prasītāja savu pierādījumu iesniegšanā, salīdzinot ar pārējiem iesaistītajiem uzņēmumiem 26

Par otro pamata daļu – atteikumu atzīt sadarbības, ko prasītāja īstenojusi ārpus Paziņojuma par sadarbību piemērošanas jomas, vērtību 31

Par sesto pamatu, kas izvirzīts tiesas sēdē atbilstoši Vispārējās tiesas neierobežotajai kompetencei un kas saistīts ar pārmērīgu procesa ilgumu 34

Par tiesāšanās izdevumiem 37